

Рік XVI. Нью Йорк, Четвер, 10-го Грудня 1908. Число 50

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, December 10, 1908. No. 50

До всіх п. п. місцевих організаторів Р. Н. Союзу в Америці.

Отрим повідомляє ся Вас, що Голов. Уряд Р. Н. Союзу прийняв до відома резолюцію Голов. організатора, п. А. Гелі, як також рівночасно затвердив п. Михайла Белю, (56 Hamilton Str., Holyoke, Mass) як дальшого Голов. Організатора Р. Н. Союзу. На підставі сего, всі місцеві організатори почавши від дня 1-го Децембра с. р. мають уважати в всіх справах організаторських до п. Михайла Белі на повищене подану адресу. Притім поручає ся місцевим Організаторам, при організованню зборів Братств і членів до Р. Н. Союзу тримати ся і виконувати § 337. точки а. б. в. г. д. з. і § 197.

Від Голов. Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Д. Капітула, гол. предс., Т. Лабовский, голов. секретар.

Наша безідейність.

*Поврастайте в землю всіми
силами своїми,
майте за пожити соки
всіх дощів потоки,
— ви не підніметеся в гору
під веснянну пору,
в душі не видаєте ви цвіт
ні собі ні світу —
без любови, без запалу
і без ідеалу...*

Отої слова, незвіденого на жалі поета, прийшли мені на думку, коли я задумав написати про нашу безідейність.

Хоч не усі шан. читачі пригадують ся поважніше над сею статією, то я позволю собі подати декілька заміток на сю тему, а може мої слова хоч в часті принесуть деякий користь для нашої поневоленої неньки, може они не проговорять безсмірно а будуть ненавче привітом нових днів на заокеанськм заточенню.

Отже наша безідейність!

Ми безідейні? — запитає дехто. Так — відповім вперед, заким постараюсь о відповідні аргументи. Так бодай говорять песимісти і після моєї думки воно так і є, хоч там дехто може і не згодить ся на сей. мовляв, доказ а рігоже.

Так, ми безідейні і нехай ніхто не стараєсь на віть перечити, бо пусті його слова. Доказувати сего не зможе ніхто, бо основних, стійких доказів на се годі знайти а на голословні твердження хіба ніхто не пристане. Маю тут на думці виключно безідейність в народних справах, хоч ми також і в прощай ділах не грішимо ідейністю.

Щоби подати подрібні аргументи на се, треба би і довшого часу і місця. Досить сказати, що аргументи ці були-б досить поважні, коли іменно приложимо їх до нашої суспільної і народної праці, коли тут о такій праці взагалі може бути й бесіда. Яке у нашої народній праці великі недостатки, се кождий без сумніву признаєть. Доказом сего ся обставина, що числачи успіхи нашої праці хочби лише за останніх 10 літ, не побачимо ніякого сліду нашого життя-буття тут на американській землі. Чи так? Чи є може які плоди сеї нашої праці? Ні! Якж головні причини сего? От як звичайно: наша питома руська байдужність, нерівномірність та неодностайність нашої праці, брак єдності в стремленню до спільної мети, взаємне побороване себе, зарозумілість і пр. а еще і ся обставина, що ми як з одної сторони скорі до великих поривів, так з другої еще скорше остигаємо в запалі і найменшими перешкодами вражуємо ся, через що запропащуємо нераз найбільше ідейні справи. Усе те здержує розвиток нашого суспільного життя, яке не може поплисти ширшим руслом, розсіває зерно зневіри і неохоти серед широких мас нашого народу, що спосібний до найбільших поривів а навіть самопожер

твояння, ба що більше, знеохоче і відстрашує найбільш ідейні одиниці, які часто забуваючи про себе, хотіли-б трудитись і трудять ся для загального, громадського добра.

Чи ж се ідейність?

Зневіра отся зовсім природна і оправдана, коли зважимо, що на дане число наших „патріотів“ ледви оден два знайдеть ся щирих, чесних а безкорисних; проці ж, то демагоги і бізнесмени, які хотіли б рабити „бізнес“ на патріотизмі, на патріотичних ділах. Я не хочу сказати через те, щоб за якусь працю не належала ся заплата.

Чи знов таку „діяльність“ назвати можна патріотизмом — нехай кождий безсторонно осудить.

Годі отже вірити в ідейність сих людей, які своїм стерестипним „ми“ ставлять себе звичайно на першому плані а є по правді лиш „undertaker-ами“, що загробують кождо інституцію, кождо здорову гадку та організаційні помисли одиниць на се, щоб видвинути ся лиш на хвилю понад других. І се їм удалось; они двигнуть ся на хвилю, але на се, щоб опісля впасти еще низше в bagno, в якого їм вже годі добутись, в bagno не слави, бо ж кождий здорово думуючий не позволить занадто довго водити себе за ніс, хочби і найспритнішим „передовикам“. Шило скорше чи пізніше вилізе з мішка а тоді горе вам!

Інша річ, що се на нас, яко нарід сумне кидєє світло, коли у нас такі „нечестиві“ вести можуть перед у народній праці. Се-ж колода, яка спинює наш поступ, наше народне визволенє.

Слова, слова, слова! — сказати можна за Шекспіровим Гамлетом — а поза тим що?

„Ви не піднімітесь в гору під веснянну пору — без любови, без запалу і без ідеалу“... Ні!!

Доки ми як оден не станемо до праці для добра нашого народу, доти добра нам не буде. Тут нема „ні хлопа, ні пана“, всі ми рівні, а кождий, після своєї сили нехай складає що може на жертвеннику нашої найдорожшої вітчизни. Тамте усі ті, що беретесь за „діло сьвяте“, що колись прийти може хвиля, де сей народ, над яким поки що маєте який такий вплив, відцураєсь від вас і відвернєсь та — тоді запізно буде.

Сумне се для нас, для нашої суспільности в Америці, що такі „патентовані“ одиниці можуть у нас хочби лиш на хвильку вибиватись на веу, бо-ж се є мірою вартости самої суспільности. Qualis res, talis grex — які провідники, такий народ і навідворот або по нашому „який пан, такий крам“.

Декотрі посувають свій несимістичний погляд еще дальше, кажучи: ми гропачий народ. Я не годжусь в сим о стільки, що у нас дасть ся еще багато зробити, тільки доброї волі і щирої невсипущої праці потреба, не десятків, ані соток, але усіх нас, а ми можемо занедбане направити.

А усе те тому так веде ся, що у нас за мало належитого зрозуміння народної праці та і ся обставина, що ми тут занаті борбою о жите, приймаємо неодну річ безкритично а се дуже лиха признака.

І лучше у нас не буде так дого, доки усі не переймуть ся одною великою ідеєю, що дотичить нас всіх, нашого цілого загалу. Оя ідея мусить стати тим сонцем ясним, що нас оживляє і покріплює, мусить стати надприродною силою, що чудес доконує.

Як то? Таж у нас Союз, читальні, Січи, ще й Запорозькі і т. д. і се все мало для ідейности?

Не лиш мало, але се майже ніщо, се лиш нас в блуд вводить, се ми так самі себе обдурюємо, а усе те разом, якби так назвати, американський гумбуг.

Де у нас які інституції, які фонди? Чи у нас, в Новім Йорку, хоч одна своя руська хата, де-б ми зішли ся і поговорили, порозумілись (а Ньюйорських Русинів подають на 10.000, не знаю, чи се правда). Прийде яке „народне“ віче; скитаєм ся попід чужими тинами. А церков — пожаль ся Боже — от капличка, бо, здаєсь і дзвона нема. Се наша ідейність! Ні для себе, ні для других! А нашим братам в старім краю, як ми помагаєм в борбі з Лахами. От „капне“ деколи який цент, „Діло“ і „Руслан“ згадають про се і на сїм конець. Але, щоби акція ся була ведена стадо, не еспорадично, як доси, про се ніхто не подумав, от коби як до завтра!

Чи ми не повинні рік річно удержувати в бурс товариства педагогічного хоч 20 наших руських студентів, які ходили б до гімназій і стали опісля борцями за долю нашого народу? Чи се така може велика сума? 2000 дол. на Русь в Америці — се нич. А хоч 5 академікам нашим ми не могли б післати до Львова на удержанє, чи на студії за границею? А на виборчу борбу нашим братам в краю не потреба? А коли-б наші люді вороженьки бачили, як ми звідси підмогаємо своїх братів, що ма не зважаємо ні на кордони, ані океани а почувасмо ся одною великою ріднею, они-б інакше в нами дивились.

Десь я чув, що нашого народу єсть тут до 300.000. Нехай би на тім стало. Коли-ж кождий зложив би річно лиш одного цента, ми мали-б 3.000 дол. Правда, знайшли-б ся такі „ідейні“, що не дали б ні шельога, але другі дадуть і долара, коли будуть знали, на яку гарну ціль се іде. При кождій нагоді дало-б ся вібрати дещо на сю ціль а на кождім „плейні“ знайде ся оден свій чоловік, який при відповіднім поученню усе зробить. Кождий з наших патріотів бізнесменів дасть радо хоч-би чверть процент річного доходу на сю ціль. А наше духовенство, чи не може відправити на сю ціль що року одного акафисту і дохід заслати до вибраного на сю ціль комітету. Ніхто не відкаже своєї помочи, а одно представленє в році дасть чейже кожде наше товариство і дохід призначить на народне діло. І так здвинути можна заходом загалу велике діло, за яке цілі покоління нас благословити і з такою згадувати будуть. А вороги певно позавидують нам сего. До сего треба агітації, людей, праці але ся праця, сей труд, виплатить ся сторицею і ся праця є навіть нашим обовязком. Чи она принесе успіх? Великий, бо не лиш матеріальний але і моральний; навчить наших людей патріотично думати і почувати ся духом до великого 30 мільонового народу. Гляньте на Ірландців! Кілько гроша іде щорічно з Америки до їх краю а усе на рідмогу братам.

Се правдива ідейність!

А у нас би її не було? Чи нам послідними бути? І у нас дримає ідея для великих діл, але збудити її треба, нехай прокинеєсь а відпадуть якби за дотиком чарівної палички самолюбия, демагогії і дїждем ся великих днів, прийде наше відродженє, наше визволенє а неволі.

Але ідея прошибнути мусить всіх і рєя; цілий народ мусить взятись за діло. Збудім в собі сю велику ідею, закиньмо лож песимістам „покажімо супостатам, що ще сила й воля в нас“.

Нехай безідейність остане при тих самолюбах та слабодухах, що до ніякої висшої праці не спосібні. Ми в неволі одній, не попадаймо добровільно в другу, в неволю духа. Прокиньмо ся для нашої сьвятої ідеї а при помочи її закладаймо основи для нашої великої будучности.

ПРИРОДНА МЕТОДА ЛІЧЕННЯ

або

як потреба нам уложити життя, щоб уникнути ся перед ріжними недугами і захвати кріпке здоров'я.

Написав

ЕМАНУІЛ ТЕОДОРОВИЧ.

(Дальше).

Чоловік єсть частиною природи, тому тіло людське під зглядом хімічним складаєть з елементів, з яких єсть зложена ціла наша природа. І так людський організм, як і кожний живучий організм, повстає і складає ся головню з т. зв. істоти білочної, котра є сполукою хімічною вугля, водня, кисня, душня і сірки, а кром'я сего має ще в собі і інші сполуки хімічні як: вугльоводні (сполука вугля, водня і кисня), товщи ріжні соли мінеральні і воду, котра проникає всі часті людського тіла, а на весті становить які три четвертини цілого єго тугару. Всі ті часті складові — а передовсім білкові — підлягають за життя нашого організму безустанно ріжним змінам і перетворам, а послуживши якийсь час для існування нашого тіла виходять з него ріжними до рогами, щоб уступити місця новим частинам взятим з нашої поживи і служачим до відновлення нашого організму.

А тепер вернім назад до легких зглядно до нашого процесу віддихання, який — думаю — зможемо тепер гаразд порозуміти.

Хімізм нашого віддихання ґрунтує ся на взаємній виміні газів між воздухом а кровію. Як сказано, міхурці легочні о то невеличкі оболоні окужає дуже густа сіть судин волосковатих, в котрих кров живильна з т. зв. артерії легочної розпростираєть тоненькою майже непрорваною верствою, при чім виставляє ся на ділане воздуха. Оттак проникає газів через ті оболонки може відбуватись дуже легко. Віддиханий воздух окисняє кров живильну, через що она приймає барву яскочервону, отже кров забирає з воздуха кисень, а виділяє рівночасно двокис вугля.

Що то є двокис вугля?

Двокис вугля є газом, який повстає наслідком злуки вугля з певною кількістю кисня. Ся сполука хімічна, се нічого крімшого а лише т. зв. горіве (спалене), котре витьворює тепло, сей необхідний чинник життя нашого організму.

Тобі певно й не снилось ніколи, що „запалюючи в печі, ти спричинив власне сю сполуку хімічну вугля з киснем а зарекаєш ся появу двокису вугля, для якого ти оказав ся великим безвідчужливим, бо, замкнувши дверці від печі, розказавсь єму без пардону забиратись комашом на двір. Ти й мав в тім згляді цілковиту рацію, бо сей „панок“ рівню не відзначаєть великою делікатністю. Він, яко газ тяжший від воздуха, опадає долі і дуже довго задержуєть ся в непровітрюваних кімнатах, наслідком чого справляє душність, а при найбільшій нагромаджені сего газу може наступити смерть через задущене.

Тепер мишюволі запитаєш: „звідки бере ся двокис вугля в нашій крові?“

Здаєсь мені, що ти вже й сам потрохи догадаєш ся, та все тім послухай, а розкажу тобі все докладно.

Як звісно, наслідком великого обігу крові розходить ся кров артерійна для відживи по всіх тканях тіла, а через се й дістаєть кисень до клітин, где і дучить ся з вуглем субстанцій тканих в двокис вугля. Ся злука хімічна, се рід повільного гор'я, а єго наслідком висока теплота нашої крові, котра в стані правильнім — вносить 37.5 Цельзія. Наслідком сего з'ужив ся кисень і певний процент вугля, а повстав натеом с'є двокис вугля, котрий, вироблений в всіх тканях тіла судинами волосковатими входить до крові, котра тепер вже яко кров живильна (темночервона) прямує у легкі, де при видиху позбуває ся двокису вугля. Отже кров живильна припливаюча артерією легочною, розливши ся по судинах волосковатих опаштучених міхурці легочні, віддає воздуху часті двокису вугля а забирає з воздуха 5 процент єго кисня, щоб сям способом замінитись знов в кров яскочервону, артерійну, котра вертаючи опашт до серця за помічю єго і артерій розносить знова кисень по всіх тканях нашого тіла

При віддиханні воздуха кров наша вгортає також і душень, котрий злагіднає надто енергічне ділане кисня, так як він сам споводував би рід горячки в нашій організмі.

При видиху по при двокисі вугля вишвіає чоловік ще й другі твори летивні, головню однак пару водну, і то таку кількість, якою може наситити ся воздух орітій в легких до 37 степенів Цельзія. Які отже суть умови належного віддихання?

1. Воздух добрий, чистий і містачий в собі доволі кисня.
2. Щоб воздух входив свобідно і без перешкоди до легких зглядно до міхурців легочних.
3. Правильне видихуванє з'ужитого воздуха повного двокису вугля.
4. Правильний обіг крові через легкі.
5. Правильний склад крові зглядно відповідне число червоних тілець кровних, які саме посідають власність забирая з воздуха кисня і розділяю єго по всіх тканях людського організму.

Всякі отже неправильности в нашій процесі віддихання походять від нечистого воздуха, хорих органів віддихових і від неправильного малого обігу крові.

Для нашого здоров'я отже єсть необхідний воздух свіжий; тому ми повинні можливо часто віддихати на вільнім просторі, а наші мешкання відповідно перевітрювати. Як звісно при віддиханні чоловік з'уживає кисень воздуха (особа доросла около 21 літрів на годину), при віддиханні же вишвіає двокис вугля (на годину 20 літрів), отже воздух в мешканні замкненім і не повітрюванім в короткі так би змінив ся, що в кінці був би цілком нездатий до віддихання.

Однакож не лише двокис вугля робить воздух в кімнаті некорисним для нашого здоров'я; псує ся він єще і різними газа-

ми, які виділяє людський організм як: випаринами шкіри, витьворами розкладними поту, відтак часто і газами розкладними травленими з проводу травлення — котрі не лише завоюють кімнату, але також в більшій кількості велими шкідливо ділають на наше здоров'я.

Також через опалюване кімнат і через освітлюване повстають творива дуже шкідливі здоров'ю нашого організму. Відповідно до матеріалу уживаного до палення витьворюють ся особні для віддихання дуже шкідливі гази як: амоніак, сірководень, сполуки вугльоводні, квас синій і пр. Тому то треба дуже уважати, щоб по витьпленню в печі не затикати комина, коли же в печі знаходять ся грань, по котрій блимають сині полум'я. То і сині полум'я, се власне горючий газ званий окисом вугля, а звичайно в щоденній бесіді прозва ний чадом або смудом. Той газ є безбарвний, без смаку і запаху, мало що лекший від воздуха, горить синюю полум'єю, сам однак не піддержує ані горіння, ані дихання, но претивно єсть великим утрійнийм Взаємний в малій кількості спричинає біль голови і бліванє, в більшій омліне, ба навіть смерть.

Цілком хибною єсть думка несвідомих, що через затканє печі, коли ще осталась грань, буде в хаті тепліше, противно, через затканє наслідком недостаточного продуву воздуха вугле не може згоріти цілковито, — при чім би павстав двокис вугля — лишень горить недостаточно, слабше окисаючись і творячи лише окис вугля с. є. утрійний чад або смуд. А при слабій окисані с. є, коли творить ся окис вугля, повстає далеко менше тепла, ніж при лучбі вугля в киснем в двокис вугля. Отже через за скорє затканє печі не лише осатгає ся нижший степенє тепла в кімнаті, але та кож наражає ся себе і других на зачадженє, яке дуже часто стаєсь причиною смерті.

(Далі буде.)

Бандити.

Сумно і невесело на нашій Американській Русі. Куди не кинеш оком, всюди бачиш одно велике, розбурхане море; куди не повернеш ся, все вітер з очі. Небогато настут є (кажуть, що поверх пів мільона душ), та і так нема між нами гарасту. Всіляких партій на множилося без ліку, а кожда партія кланяєть ся иньшому Богови, кожда тягне наш нещасний народ в иньшій бік. От стоїть чоловік гейби на розпутью тай питаєть ся самого себе: куди мені іти, якої кламки держати ся, кого підпирати а кого поборювати? У кого в грудях щире руське серце, хто ще не виплював в себе того всього, що висав в грудий матерних, хто дивить ся на світ тверезими очима, — той відразу рішає, в котрий бік прямувати свої кроки. Але кілько то між нами людий непевних, нетамучих, що вирікають ся своїх народних святиотців та йдуть на службу чужинцям, а що гірше, стають під прапор найтемнішого сорта інди видуів, записують ся в ряди яничарів, поганих зрадників свого власного народу. Де сьому причина? Ах, шукайте її хочби в нашій історії. Воювали колись з собою наші князі і бояри, мордували ся взаємно трохи не всі стани нашої суспільности. Могучі побивали слабших, а коли не могли самі, то братали ся навіть з поганами, з варварськими племенами і нищили огнем і мечем сю, текучу молоком і медом, прехорошу руську країну. А чи тепер може ліпше? Чи навчились ми чого з нашої історії? Деж би там! Хаба-ж ми не „славних батьків“ славні нащадки? Ми те-ж нищимо ся взаємно, ріжемо себе без ножа, катуємо свою власну Матір. Та хто-ж то такий — питаєть ся — робить сю погану роботу? Хто с'є бурян на нашій народній ниві, хто кладе в домовину заплакану Неньку? — Погодіть, а вам гаразд скажу.

Хто з вас переглядав коли історію Русі або читав наші історичні думи, той знає добре, яким то тяжким допустом божим були для нас турецькі яничари, по лонені діти, християнських родичів, а виховані поганцями на нашу агубу. Та що то має до річи? — скаже не один читач — предінь с'є яничари вже давно перевели ся; їх нема, а бодав не чувати за них тут в нашій новій вітчизні. Отже мишиш ся, брате! Я тобі докажу, що вони є і то таки коло тебе. Чи не чував ти коли, любий читачу, депо за москвофілів?.. Ой, йой, йой! якже-ж би не чував?! Та-ж се одинокі зашитники нашої святої Русі і нашої гр. католицької церкви. Якби не вони, с'є неустрашимі сторожі і покровителі нашої бувальщини, то в наших руських церквах вже давно вигравали би Поляки на органах всілякі латинські набожєнства або таки польські „годзінки“. Якби не москвофіли, то з нас Русинів і сліду не остало-б: все забрав-би Рим і Поляки... Чи так? А хто-ж перший пішов на службу Полякам? — Москвофіли. Хто йшов рука в руку з польськими обшарниками підчас селянського страйку в східній Галичині? — Москвофіли. Хто сбирав ся в галицьким соймі нищити визвольний рух руських селян? — Москвофіли. Які люди вишпани послани до теперішнього галицького сойму з волі польської шляхти під олоною багнетів і старосинської самоволі? — Москвофіли. А що доброго зробили москвофіли для нашої церкви? Іх першорядне святило, сумної пам'яті Наумович вловив присягу католицькій церкві і перейшов на службу церкві цареславній. Його гідні наслідники і обожателі проповідують потайки або таки явно-славно цареславну віру між нашим народом, організують паломництва до Почаєва і так додержують обітницї, яку зложили добровільно на руки като-

лицького єпископа. Та на що нам далеко шукати. От хто цікавий, нехай прочитає собі один з листів п. я. „Письмо старого Запеки“, друкованих тепер в Галицьком „Поступі“, а давнійше в Обухевичівській „Правді“. Чи знаєте, хто пише с'є пікантні листи? Галицький руський (після него самого „руський“) євхаристіа, що так сам, як і прочі його єсбрати однодумці присягав служити церкві католицькій. Чи ж треба ще більше прим'рив, щоб схарактеризувати як с'єді с'єх теперішніх яничарів, вигрітих, мов та чорнагадюка, за пазухою руської суспільности, вигодуваних руським хлібом?

Я назвав москвофілів яничарами, але мимиволі зробив кривду сям посліднім. Чому? — Во всякому відомо, що турецькі яничари були забрані руським родичам маленькими дітьми і що вони зовсім не пам'ятали свого походження. Виховані в темнім фанатизмі і в сліпій ненависті до „гаврів“, мордували жорстоко може не раз і свою власну рідню, та се можна би ще як так оправдати, бо-ж каже ся десь-там, що „невідомі гріхи не творять“. А чи можна яким небудь робом оправдати сліпу ненависть нинішніх москвофілів до всього, що рідне, руське? Ні, ніколи і в жадеєн спосіб! Вони свідомо відчухнули ся від здорового руського пня і свідомо кидють затроєні стріли в ради щирих і вірних синів своєї вітчизни. Се не яничари, бо ся назва для них невідповідна, вони її недостойні. Се кажу, не яничари, але прямо бандити, „чорна рука“ в нашій суспільности, вовчий боляк на нашім здоровім організмі. І треба аж такої байдужної, індіферентної суспільности як наша руська, щоб терпіти їх поміж собою, ба що гірше, числити ся з ними опришками. Дучають ся иноді москвофіли і в иньших славянських народностях; є їх чимало пр. у Чехів. Та не гадайте собі, що чеські москвофіли се така сама дрань, як наші „руськіє“. Якби ви поважили ся назвати чеського москвофіла „руським“ се-б-то Москалем, то він готов видерти вам очі на гладкій дорозі. Чеський москвофіл перш усього Чех і с'є своєї національної назви він не зрече ся за жадні скарби свята. Як то, — с'єчитаєть ся — такий же він москвофіл? А такий москвофіл, що він хотів-би віддатись під протекторат Росії яко могучі славянської держави, але з тим застереженєм, що він не перестане бути Чехом і вільним паном у своїй власній хаті. Розумієть тепер, які то бувають москвофіли у иньших Славян?! А нашіі чи такі самі? Ага! нап, „москалки“ пурають с'є рідного слова, називаючи його язиком „пастухов і свинопасов“, наші „руськіє“ думають тільки о тім,

якби звинити свою питому культуру, як змісти в лиця землі ненависну Україну. Не маючи — як то кажуть — ані лиця ані сорому, не перебирають в средства і воюють такими підлими способами, що культурний чоловік відвертаєть ся з відразою від їх „сделків“. Навіть Поляки, що піддержують с'єх „roszczywuch starogusimów“ проти нашого визвольного руху, і ті соромлять ся їх та дають їм морального копняка при кожній нагоді. Які то чудасії виробляють москвофіли в Галичині псміж собою і на службі у польських шляхтичів, сего і на воловій скірі не списав би. Та ми погляньмо тільки на їх роботу тут, на Американській Русі. З гори до долу, почавши від нашого Блудики а скінчивши на яким там „дичку“ або простому робітничові — все оплюгавили своїм скверним ротом, обризкали скаженню піною. В своїх рептильках уживають з розмислом такої пиягової бесіди, неначе-б старали ся нашому народови доказати на ділі, що його матерна мова, то язик „пастухов і свинопасов“. Нема у їх органах ані одної істаті, в якій би вони не вживали своїх чистачів до борби чинної, а „хлопським параграфом“ в руках. „Бери, хлопе, — так кличуть вони до наших робітників — в руки люшню, шуфлю, піку або який небудь кусень заліза, біжи хутко до Філадельфії і — ні більше ні менше — убий руського єпископа, свого найвишого достойника, князя своєї церкви, бо він — Українець! Ну, скажіть мені, добрі люди, чи так робили яничари? Ні, вони убивали всякого, без розбору і се було остаточно їх ремеслом, бо їх так виховували. Наші москвофіли тровлять не-свідомих людий тільки на одного чоловіка (на иньших лише гавкають) і тому вони справдішні бандити.

Руський нарід, що стоїть твердо на становищі національного відродження і на становищі окремішности нашого народу від народу російського, повинен забрати ся вже раз до роботи і вмістити с'єміте з власної хати. З москвофілами то ми ще можемо до певного степеня числити ся, але з бандитами нам нема ніякого діла. Чим скорше, тим ліпше. Даймо опришкам до пізнання, що їх місце не між культурними людьми, але на сухій галиці!

Народовець.

Смий днями вийшов з друку.

ЗВІРНИЧОК

найкрасніший пісень червоних на Роджество Христ., Йордан, Воскресєніє, до Пр. Д. Марії і Сотворителя, по 10 центів за книжочку. Хто привіла 50 центів дістане 6 книжочок; за 1 дол. дістане 13 книжочок. Збірник зібраний через Прощєня-щєнного Владіку Кир Орталського. Зголосувати ся до

RUSKA KNYHARNIA,

404 Broadway, Scranton, Pa.

о. Ол. Пристай, с'єляч.

Дмитро Андрушко.

Де що про реорганізацію наших шкіл.

Чого нам конче потрібно?

Тяжкі нині часи для Америки. Досить вже чужі, а ще сто раз більше свої рідні вороги найогиднішими інтригами затроюють та паралізують наше життя, працюють невпинно на нашу долю, копають невтомно собі і нам могилу. І ніяк отямити їх в тіх грішній роботі, злагодити і унітижувати їх пекольную злобу, зневолити і повернути їх на путь праведних. Тай то все вдяка і заплача за нашу кровавицю, за наш хліб насущний. І ті „ровбійники людодів“ з крові і кости наші ніби брата, тай Богом нам дані опікуни і проводирі!... Га, в таких обставинах справді „тажко жити“!... А однак „хочеться жити“!... І не оден не пожалувавби крові в під серця за те життя та за ліпшу долю „меншого брата“. — Та щож, відай пусті наші мрії, дарма на ша усильність, бо не легко тих дияволів-людей побороги, як довго народ в темноті і несвідомості свого права і сили, та сльозим орудієм в їх злочинних руках. Одна просвіта помочи нам може в тім бездолю, і показати стежки правди, одна просвіта пояснити може, хто прав а хто злочинний, хто ходить дорогою правди, а хто манівцями, хто нам друг а хто ворог, радник і Юда. Проте хто жив і в кім хоч дрібочка руського чувства повістала, повинен приложити рук до взаємної, загальної нашої просвіти. Просвіти нам треба, як спасення з неба! Без просвіти ми немичні, до нічого не спосібні. А коли вже хто з нас не може, чи не хоче просвіщатись, то най хоч причинити ся по змові до просвіщення наших дітей, аби хоч вони знали колись по заслузі розправитись з рідними Іскаріятами тай в ліпшій долі, без сорому могли вватись Русинами.

І деж нам тої просвіти гадати? — спитає не оден... Там, де другі єї гадують! По своїх питомих школах... Школи, то жерела просвіти, то розсадники знання. Всі культурні народи просвіщають ся по школах, тож і нам не шукати просвіти де иньше, а передовсім лишень по школах. І котрий народ пізнав вже вагу і вартість шкіл, той не жалувє ні гроша, ні труда, аби лиш свої школи як найліпше і найпрактичніше пострити, бо знає, що від шкіл зависить і его національне життя-буте. — Се вже пізнали і Поляки і другі наші побратими, а тільки ми одні не можемо, чи не хочемо сього пізнати, тільки ми одні школи свої цілком маловажимо і про них не дбаємо. А можна б навести сотки доказів, якіб свідчили о великій вартості народних шкіл, но

нам вистарчає звернутись гадкою в старий край, а зересвідчимось о тій правді. Поеи в краю по селах шкіл не було, так довго білий і темний наш Брат мужик спав сном і був панським рабом, а коли держава перенала заряд шкіль народних в свої руки, і не оден в тих вреформу вала, від тогди і найменший наш брат пробудив ся до загального, політичного життя, і нині стає віз перед своїм давним паном та сьміло упоминає о свої права.

І нам сего треба, і нам треба таких шкіл народних, бо школи народні, то жерело життя нашого будучого покоління; а що які школи, таке і тих жите, тож треба нам шкіл до брих, національним нашим потребам відповідних, а не таких, якими днес послукуємось, по яких днес долі своїм питаємо!

Школи наші теперішні, не на много здались, треба їх конче змінити, треба їх з оглядом на цілі і потреби народа вреформувати. І здаєсь, не знайде ся між нами ні один, котрий би перечив тій пекуцій потребі. Тож не спім, не зовлікаймо з тим важним народним ділом, а вже раз очунаймось, погляньмо що вколо нас діє ся і ступаймо слідами тих других, котрі нас далеко в заду по лишили.

Чи нам потреба букваря і першої читанки.

Вд часу, як Гол. Уряд Союзу розписав конкурс на дві елементарні книжки і катехізм, почали деякі люди більше інтересувати ся справою нашого шкільництва. Писалось о сім і о тім, а навіть послідний дописувач думав, що нам не треба нових книжок, бо і ті, що маємо, є достаточні. Се мене спонукало забрати голос і вказати, що нам конечно треба нових підручників, если ми хочемо з поступом іти в парі.

Зазначу, що я строго держати ся буду предмету, бо їде мені гольовно, щоб вяснити цілу справу.

Мушу отже зачати від конкурсу. Дуже мене здивувало, що конкурс розписали головні урядники Союзу, а не шкільна комісія, вибрана на конгресових зборах, скликаних нашим Епископом. Я ціну дуже високо наш честний Уряд, як урядників від Союзу, але не могу з ними згодитись в тім, що они в конкурсі написали. Видно, що то люди нефахові писали і зовсім природно інакше не могло бути, коли не педагог пише о педагогії. Після моєї гадки речиниць 5 ти місяців до написання двох фахових шкільних книжок є рішучо за короткий. Розумієсь, хто на тім полі не працював, той не може мати поняття, кільки праці коштує уложити дійсно добрий, фаховий буквар; не менше і елементарну першу книжку. Щоб книжка дійсно відповіла своїй задачі, она вимагає таких студій і збору матеріалу як написане політичної економії. Але о тім пізніше.

1. В конкурсі ужито слова „мусить“ а того слова не повинно було уживати ся з такою рішучістю.

2. Словом „мусить“ наказано писати буквар на взір англійських букварів!

3. Це зазначено докладно а тільки дуже загально сказано після яких вєрців писати книжки.

4. Уже ти самі, що наказано писати буквар після взору англійських рівнорядних книжок поповнено кардинальний блуд.

5. Не означено там обсягу книжки ані величини.

6. Не подано ані спису образків ані їх величини ані взагалі не сказано, чи будуть які образки, або чи можуть бути поміщені.

В відозві там сказано ось таке між инчим.

„Підручники мусять бути писані фонетичною правницією, приурочені до тутешніх обставин і писані на лад відповідних англійських книжок“.

Хто обізнаний з тутешніми обставинами, то знає, що в Спол. Держ. є около 50 держав, кожда держава має свої власні шкільні інституції і не тільки книжки кожда держава може видавати собі особно, але майже кождий повіт в державі, а що більше, кожде місто більше видає свої власні підручники. Як з тої маси книжок вибрати собі за взір, ніхто не сказав. Повесть хто, сего легко уникнути. Треба написати до Уряду а він дасть близшу інформацію.

Добре. Урад пр. повесть пиши на взір Нью Йоркських. А тимчасом педагогі ті або сі узнали, що наш Пітсбургський є найліпший, а педагогі з Дакоти узнають що та мошній підручник є найлутший. Що в такім разі зробити? Чи писати після вказівки урядників Союзу, чи після Пенсильвенійських, чи після Дакотських педагогів? Єсли я не послухаю Урядників і напишу після своєї гадки, лутший може, як був би Нью Йоркський, консеквентно не державь а ся слова мусить, і моя праця повинна бути відкинена і буде відкинена, бо я не відповів вимогам конкурсу. Дальше, хотіби полагджено чи в сей чи в той спосіб і сю справу заходить нова колізія з конкурсом.

Відомо може не одному, що тут, в Америці, уживаєсь переважно двох букварів в кождій школі. Оден звесь „Primary book“ а другий „First grade reader“.

Primary book є властивим букварем і має за задачу научити дітей вимови самогласних букв. Для того в першій букварі нема взірців ані до писання ані писаної азбуки. Друга книжка „First reader“ має взірці до писання але она має инші завдання як буквар, бо учить вимови більше зложених слів. Отже властиво не є вже букварем, а лиш читанкою.

Але і себ можна, скаже хто, легко усунути: взяти кусень з тої, а дещо з другої книжки і готово. В тім але біда, що не знати, що брати і взагалі чи мож що з англійських книжок взяти для наших? Се велике питання.

Як відомо, англійський язык не має сталих звуків самогласних. В англійській мові „о“ вимавляєсь на девять різних способів, „а“ має вісім звуків різних, „е“ шість, „і“ чотири і т. д. Отже задача англійського і руського букваря є зовсім відмінна.

Взявши отже англійський буквар в руки самохиті поспитаєсь чоловік сам себе, що властиво уряд Союзу мав на думці, коли писав, мусиш взорувати ся після англійських книжок?

Але і се можна усунути, еслиб конкурс був в сей спосіб стилізо-

ваний: Буквар і перша читанка повинні бути написані після найновіших вимог англійської педагогії.

Себ усунуло першоріччя, але вложив, на члена, котрий стає до конкурсу обовязок, пізнати правила найновішої англійської педагогії. А на се і на написане хоті би тільки одної книжки п'ять місяців є рішучо за короткий час. Головні засади англійської педагогії дуже легко пізнати, бо засада та виражаєсь в двох словах.

„Не учить“ дітей, нехай они самі учать ся, а тільки їм помагати учитись. Є се найприроднійше правило, бо так вказує натура. Так мати учить. Так і школа повинна учить, а радше „не учить“. Наука для дітей повинна бути подавана в такій прирідній формі, як її подає сама натура. Педагогіка англійська розрізняє чотири способи науки. Як ті способи виглядають подам на примірах.

Приміром мати хоче викупити дитину. Дитина не хоче купатись кричить, плаче, вириваєсь, але мати сильнійша від дитини. Злапала її за карк, еще і плічка дала, всадил в воду помімо плачу і крику і викупала дитину. Друга мати забирає ся також купати дитину. Дитина кричить очирає ся і плаче. Вона питає ся чого „дурний верещить“? „Мамо, вода за зимна“. А за зимна, отже доливає троха теплої і прозбою намовить перепуджену дитину, щоб вона купалася. Трета мати знаючи, що діти зимної води не люблять, приготує лютну воду; закличе хлопця і той без клопоту лзе і купає ся сам. Четверта мати еще ліпше знає натуру і успособлене дітей і длатого і воду зробить відповідну і еще до ванни вложит човенце, качочку, гусочку і т. п. забавки. Се матери дитина не тільки що не упираєсь проти купели, але заходить в купели стільки прємности, що сама о купіль упоминає ся, а як прийде вилазити, то просить, щоб її довше оставити в воді.

Перша мати ужила примусу друга намови, трета ані силовала ані намовляла, закликала і то усе отже ужила індеферентного способу Четверта матір, не то що не ужила жадного з попередних способів, а противно она дитині персвадувала, що уже досить тої купелі. Зовсім так само маєє річ і з наукою:

1) Можна дитину силою змусити до науки і сей спосіб в англійській педагогії звесь „Method of forcible teaching“, насильна метод. 2) Можна дитині чи таким, чи яким там способом виперсвадувати, що дитина, чи діти повинні учить ся. Сей спосіб науки звесь: Метода персвазії намови. „Method of teaching by persuasion“.

Трета метода звесь індеферентна. Отже настроєсь дитину так, що она сама буде хотіла учить ся. Пр. не дозволить ся дитині вийти на двір. Дитина нудить ся а в кінці берєсь до книжки з нудів. „Teaching of indifferend Method“.

Наконець четвертий спосіб загально практикований в тутешніх школах є „Method of „pleasant teaching“ or agreeable teaching“. Так уприменити дитині спосіб науки, щоб она сама рзлась до науки, і знаходила тільки в науці прємности, що знаходить в забаві.

Наука сама, як наука є абсолютно для кожного чоловіка і дитини прирідна. Тільки спосіб подавання науки може бути так не

приятним як зимна вода, або так приятним як се четверта мати зробила дитині купіль.

Отже головні правила англійської педагогії ми в пару словах пізнали. Але найтяжше є пізнати способи, яких уживають, щоб науку якусь уприменити. Ту інда відуальність, особисте успособлене учителя входять в гру. І се як раз дуже много часу і праці забирає, бо треба много педагогічних книжок прочитати і особисто зджувати тутешні школи і інститути, щоб пізнати сир'яні методи.

Придивім ся тепер, чого дитина не любить учитись?

Церше не любить учитись того чого она не розуміє.

Друге того, що її справляє не прятність.

Трете того, що не має видимої звязи і сенсу.

Четверте, не любить учитись одного і того самого предмету через довгий час, хотіби він з початку справляв її прятність. Отже не любить застановлювати ся над одною річю за довго, як для дитини. П'яте, не любить учитись тогди, як она є або хора, або змучена, або голодна, або розстроєна — чи то в добрий, чи в злий спосіб. Отже коли є в а нормальнім стані.

Розберім тепер точна по точці. Не буде дитину займати, вона не буде любити пр. науку, котрої она не розуміє, для того, що предмет є понад її вік і умисловий розвиток. Наука о чімсь таким, чого она не бачила і не є в смак ужити собі, не буде її займати. Розповідь дитині о галицькій селі, або о місті Львові або взагалі гдесь о старім краю, наколи она не бачила того. Зовсім інакше той самий предмет она прийме наколи я подам її образок галицького села або міста Львова. В першій разі, щоб дитина училася географії старого краю треба б хіба бука, — в другій разі дитина, німти еще її що оповів, вже сама запитає тебе, що той образок представляє? Розумієсь дитина питаючи сама, тим самим цілу увагу сконцентрує на те, щоб познати річ о чім учитель їй говорить. — Отже, тут різниця між „Teaching by force“ і „by pleasurable Method“.

Другий блуд в ученю д'ти, який родичі і учителі поповняють, є наука дітей через казане проповіді моралів, і т. д.; одним словом не повинно ся малим дітям правити моральні науки але подавати тую науку в виді образів. Бо інакше ціла праця наша буде на дармо і тільки дитину знудить.

Подам примір з руського букваря. Цілий галицький буквар є зарукований власне такими тирадами. Возьнім перше оповіданє в букваря „Родина“. Там ось таке пишєсь:

„Найлутше мені в рідній хаті. Ту живуть тато і мама. Се мої дорогі родичі. Ту мешкають також брати і сестри. Се моя любя рідня“ і т. д. аж до кінця букваря. Предмет не менше сухий від сухого хліба.

Зовсім інакше обходила б дитину сама справа, наколи б містсухої тиради подано се було в виді байочки. Ось пр. такої: Маленький Михась вийшов раз з мамою до лісу і заблудив у лісі, помімо того що мати перестерігала его щоб далеко від неї не відходив. Нарешті стемнілось, дощ зачав падати а ліс страшно шумів. Тогде Михась пригадав собі, як то мама його упоминала, щоб не відбігав далеко від неї. Він думав собі, як то любі і мило бути в родині

ній хаті, там є тато, там сестри і брати бавять ся, а тут, у темнім лісі так страшно дуже страшно і т. д.

І еще о сто процент той прєммет став би для дитини інтереснійший, наколиб до того був доданий образок.

Така повістка учила б дитину перше послуку матери, бо подумала б собі дитина: еслиб Михась був слухав матери, то б не був зблудав ся; по друге учила б її цінити родинну хату і т. д.

(Докінчене буде).

Відозва.

Ми представителі, греко-кат. громади в Монесен, Па. відчуваємо в повні, які тортури переходить наш Владика від ворогів, котрі вилізуть в всякій честі, сьміють іменувати себе навіть гр. кат., підчас коли проти греко-кат. епископа всі сили пекла запрагають у свое армо.

Ми понимаємо, що повага Епископа не дозволяє міратись в того рода нікчемниками і Він, як правдивий апостолський муж переносить всі удари ворогів терпеливо, та шей молитви за них заносить. Ми подивляємо тую терпеливість і молосердіє нашого Владика, що до сего часу не скористав в своєї власті і не постарав ся, щоб принайменше кичників, що іменувають себе служителями престола, обложити влатвою, якою видко їх вже сам Бог покарав, коли завязала союз з д'яволом і татнуть за собою ідний незрячий народ в пропасть. Та ми — вірні сьни греко-кат. церкви не можемо спокійно придивлятись як ворог знушає ся над невинною жертвою. В оборону нашого Князя церкви оковязаний греко кат. народ взяти в свої руки і на кождім місці боронити честі нашого Владика. Проге першим почином оборони буде, коли кинемо клич: „Відступіть від кичників і їх організації“. Підпираючи таке „Соединеніє“, або „Общество“ есьмо винновниками кривд нашого Преосвященного, за що перед Богом відповісти мусимо.

По цілій вільній землі Америки переводить тому Брати Русини, що звете себе греко-кат. в діло клич: Проч в кичниками і їх органами. Горніть ся всі до Союзу. Покажім, милі брати, що за справу сьв. гр. кат. віри і єї верхного начальника потрафимо постолати, а вороги, щоб із пекла чортів привзвали собі на поміч нам нічо не в силі вдіяти, бо з нами Бог. Возьнім собі до серця слова нашого кобзаря: „Воріте ся, побороте Вам Бог помагає, за Вас правда, за Вас сила і воля сьвятая...“

Яким Цимбала предс., Николай Сивик, Михайло Крицкий, Тимко Солян, Іван Круляк, Іван Страхоцкий, Іван Чарноскицкий, Іван Куриляк, Данил Федорчук, Николай Вандзіляк, Петро Пік, Іван Гавриляк.

1193

СОЮЗ ПЛАТИТЬ ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ ЗА ЧЛЕНА!

SVOBODA

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

Published every Thursday at
124 Hudson St., New York, N. Y.Published by
Little Russian Nat'l Union of
America.Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent.411 Washington Ave.,
Elizabeth, N. J.Anth. Curkowskyj, editor.
184 Hudson Str., New York.K. Kirczow, manager.
184 Hudson Str., New York.Terms: Two dollars a year.
Established 1893.Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

написан для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців... \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00Оплатувати газету треба все-
гда з гору.Гроші треба посилати в ре-
дакційним листі, або через
експресовий, або поштовою
money order (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру діста-
єте від почтара або агента на
експресовій офісі, пішлить нам,
що без того ми не годні грошій
дістати.

Адрес:

„СВОБОДА“
124 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоб його адрес змі-
нили мус. подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Замітки.

„Любов“ православних.

Бородатий батюшка Не-
моловський, редактор „Свѣ-
та“ пише в 45 ім числі зга-
даної часописи про свого
„бородатішого“ Архипа-
тешку Платона таке:„Нашь Архипастыр про-
повѣдує скрізь любовь, о-
течески як бы умоляє не
платити зломъ за зло, а
непримѣнно добромъ на-
стойчиво совѣтує не враж-
довати съ уніятами, а об-
ходитись съ ними сердеч-
но, якъ бы со своими род-
ными братьями, словомъ,
поступає такъ, якъ подоба-
є истинному преемнику св.
апостоловъ“.В 49-ім числі „Свобода“
находять ся велика пере-
дова стаття, в якій опису-
єть ся, як то православні
обляли 11 го листопада
крадьком і з чортівським
зритом гр. кат. церкву в
Деслодж, Мо. нафтою (ке-
расиною) і підпалили її,
пустили, бачите, в димом,
як Турки і Татаре...„Святой Владико“, веле-
чественный Святителю у-
крашений „брадою“, Прео-
свѣщеннѣйшій Архие-
пископъ Алеутскій и Сѣ-
веро-американскій: „Ска-
жіть, — просимо, — чи то так
вважить проповідати лю-
бов? Чи наслідки Вашої
проповіді о любови мають
обявляти ся тим, щоби Ва-
ші „пасомые“ підкладали
огонь під храм божий? Я-ке в ваше понятє о люб-
ви? Треба Вам знати, що
Кафрі, Готентоти, Бучена-
ве, Бушмени, Ботокуди не
повинають любови так, що-
би палити чужу власність..
Одже Ви і Ваші „пасомые“,
стоять на нашім степені,
що-до понятя любови і мо-
рали, як тамті дикуни Аф-
рики, Австралії і полудне-
вої Америки?... А може се
якась спеціальна любов
„Алеутская“ і „Сѣвероа-
мериканская“?... Скажіте, те-
раз просим, Вас „истинна-
го преемника св. апосто-
ловъ!“* * *
Глупота православних по-
тверджує ся.Згаданому бородатковий
Немоловському наша стаття
про бороду, яка була по-
міщена в передпоследнім
числі „Свободи“ дуже не
по нутру. Ся стаття вколо-
ла його як колючка під
самі зобра та й зі злости
він мало не дре на собі
одежи... Так бодай свѣд-
чить його репліка під за-
головком: „Ворогамъ пра-
вославія на розумь“, яку
він помістив на нашу статтю
про бороду в 45 числі „Свѣ-
та“. В сій відповіді він мі-
шає горох з капустою, та й
кладе він з нагоди бороди
Римови і римокатолициз-
му, унії і гр. католициз-
му і заслає нас до Юдів і
Канінів і говорить про Хри-
ста і святих, про восточ-
ний обряд і восточні дог-
мати і про те, що їх пат-
лач робив на Thanksgiving
Day і про те, як то богос-
лов Державка „желалъ бис-
купу въ пращальной своей
промыѣ успѣховъ въ ни-
щеніи подлого царє ікну-
гославія“ і про „фляки“,
що їх пси торгають і про
сверблячку на шиї і про сво-
боду слова і про Русинів
з Канемав, а й лізе навіть
аж на проскури і драпаєть
ся аж на „иконась по ус-
таву“ на чотири штокы (я-
руса“) — а в кінці робить
ся він побожний і завзиває
Христа Бога, щоби показав
„еще большу то милость“
для православія.Що православний батюш-
ка бісить ся і скрегоче зу-
бами, нам нічо до того; він
може собі навіть обскубати
зі злости бороду і се нас
не обходилоб... На що хо-
чемо спеціально звернути
гут увагу наших читачів,
то на се, яке становище
зглядом бороди займає ба-
тюшка в тій своїй репліці
під згаданим в горі наго-
ловком. Іменно, він каже,
на однім місці, що ми зро-
били з їх бороди бомбу і
випустили її на їх погибель,
значить і закладає нам, що
ми бородачі анархісти і ні-
гілісти; на другім же місці
він докоряє (о дивное чудо)
бороді, що вона є „препят-
ствіємъ къ переходу въ пра-
вославіє глупыхъ декот-
рыхъ русиновъ“, котрі „не-
довѣрчиво дивлять ся на
бороды“ говорячи, „що жиди
только бороды имѣють“ і
„не имѣй мы бородъ“ —
выводить далше згаданий
батюшка — ми бы въ три
рази больше вѣрниковъ имѣ-
ли нѣжъ теперъ... Ну, і
щож нам на те сказати? Я-Дотично сего, чи то ми
кинули бородячу бомбу між
православних на зломаніх
карку, думаємо, що буде
найліпше навести власні
слова бітютки — редакторя
а кождий сам вже переко-
нає ся, чи він слушно об-
виняє нас в бородячл. бом-
бокаательстві. В 42 ім
числі „Свѣта“, в передвѣй
статі під заголовком: „Но-
выи побѣды православія“
звертаєть ся батюшка Не-
моловський до наших людей
такими словами: „правди-
вый русскій обрядъ хочете
бачити? Такъ идѣть же въ
Нью-Йорскій катедр. со-
боръ... и побачите Вы не-
обрѣтеного червоного бис-
купа — б) правдиво вос-
точный православный епис-
копы нигды не брыются.
Побачите величеств. свѣ-
тителя, украшенного бра-
дою. Чи мало Ви бачили —
говорить він далше — и-
конъ ап. Петра и Павла,
св. Николая, Антонія и Те-
одозія Кієво-печерскихъ и
проч. угодниковъ Божіихъ.
Ну що они? Обрѣтеныи?“, А
наконець витягає він такий
висновок, що наш єпископ
є римо католицький тому,
бо не має бороди...Отже батюшка запрошує
наших людей, щоби йшли
до їх Нью Йорського кате-
дрального собору дивитись
на бороду величеств. їх
святителя і на иньших
бородатих святих, учитись
з борід правдивого русско-
го обряду; він кладе сю
бороду „во камень угла“
восточного обряду, бо від-
мавляє нашому єпископови
права називатись восточним
єпископом за-для браку
бороди... а тут знов він
обертає kota хвостом і гні-
ваєть ся і накидаєть ся на
нас зимним рядном, що то
ми видумали бороду, зро-
били з неї бомбу і кинули
ї між них на погибель... І
чи має батюшка радію о-
бурюватись на нас за бо-
роду? Чи мислить він льо-
гічно? Чи може у Вас, ба-
тюшко редактор, така ко-
ротка пам'ять, що Ви, пи-
шучи статтю для 45 числа
„Свѣта“, забули о тім, що
Ви написали в 42 ім числі
своєї пматі? А може Вам
виросла борода не тільки
там, де Г. Бог призначив
їй місце т. е. на долішній
щопці, але також і на мові
і ся борода на мові відо-
брала Вам і пам'ять і ро-
зум?... А булоб дуже ціка-
во знати і ми радимо Вам
пійти до доброго лікаря і
піддати ся оглядам через
проміні Рентгена, та потім
беріть ся писати газету..
Sure, що так!А коли Ви нарікаєте на
те, що борода є радше
„препятствіємъ къ перехо-
ду въ православіє руси-
новъ“, бо без бороди Ви
„въ три рази больше вѣр-
никовъ имѣлибъ нѣжъ те-
перъ“, то справді таким
наріканем Ви показуєте
лише, що Вам безумовно
не бути місіонерами, бо Ви
по просту глупі і не маєте
понятя о місіонарській
практиці. Якби так на Ва-
шім місці були правдиві
і мудрі місіонарі, то вони
так урадилиб між собою:коли наша борода є пере-
шкодою в навертаню уні-
тів на нашу истинную,
едино спасительную, пра-
вославную віру і коли за-
для сеї лиш бороди аж
трега чисть уніятів здер-
жують ся від переходу на
нашу истинную і т. д. ві-
ру, так обстрижім сю бо-
роду і „вишмару“ її до
„фраса“, щоби буйний вітер
її по полю розвіяв, тай
ваголім ся як найкрасше
тай підімо тоді між уніятів
і проповідуймо: Гей, уніа-
ти! Ви не хотіли до нас
приставати, бо Ви увіжа-
лисьте нас за Жидів тому,
що ми носили бороди; но
дивіть ся, тепер ми вже
борід не маємо і вже не
можете мати якоїсь розум-
ної причини, чому б Вам
не покинути унії і не при-
няти єдиноспасительної,
православної віри. Так кай-
те ся, бо приближило ся
царство небесне і т. д. Ну,
і тоді вони збараляб обиль-
ні плоди і аж тоді допер-
ва „сѣкара“ була-б при-
ложена до самого кореня
Унії...А Ви, панове батюшки,
які місіонарі? Тут Русини
гублять свої душі через
сю „злосчесную“ унію, а
Ви консервуете собі бороду
і не хочете розстатись з
ними, щоби промстити тим
чином тим бідним уніятим
дорогу до єдиноспаситель-
ної православної віри... Чи
у Вас борода має більше
навіть значіння як спасене
душ уніятів? Свѣте пи-
сьмо каже, що душа має
більшу вартість, як цілий
світ, а після Вас душа
малаб не мати такої навіть
вартости як борода?... О,
бай гали, то раз місіонарі!!
А цур вам і осичина!!

* * *

Чим є редактори „Свѣта“

Від якогось часу можна
в „Свѣтѣ“ подібати дуже
часто таке слово як „чорт“
а трошки рідше такі слова,
як „свиня“ і „воши“. Вид-
но, що редактори від „Свѣ-
та“ дуже люблять сі сотво-
ріня божі і живуть в їх
товаристві. Наша послови-
ця говорить: з ким при-
стаєш, таким ся стаєш.
Тому отже, що редактори
Свѣта люблять приставати
з чортом, вони такі лихі
як чорти; тому, що вони
люблять приставати з сви-
нею, вони риють і квичать,
як свині, а тому, що вони
люблять приставати з во-
шиями, вони кусають як
вуши...

Відповідь незаним мені 4 фарнікам на Ambridge, Pa.

Вичитав я в Ам. Русск.
Вістнику дописъ, котра ли-
ке свѣтло кидає не так на
свѣщеника, як більше на
цілу парафію; тож я почу-
ваюсь до обов'язку стати в
обороні руської греко-като-
лицької парафії в Ambridge,
Pa.,Що мимоходом згадаю
де що о собі, то лиш для
пояснення справи. І так:
1.) підписані в дописи 4 фар-
ніки Николай Вальчишин
Роман Гук, Иван Дмитрюк
і Николай Вино не сутьмоїми парафіянами, бо ні-
де в книжках парафіяльних
і колекторських не знахо-
дять ся ні одно з тих імен
Від парафії ті 4 фарніки
не мають права давати до-
писий, бо в мій парафії
є досить письменних пара-
фіан, котрі потривають ви-
сати, если буде того потре-
ба.Я питаю кількох курато-
рів чи знають згаданих 4,
фарніков, сеї відювіли,
що про таких людей зов-
сім не чули.2.) Що тичать ся перехо-
ду людей на схизму то річ
має ся як раз противно.
Як се 4 фарніки описали.
Від коли я є в Ambridge Pa
ніхто не перейшов на схиз-
му, противно, кількох з
схизми вернуло до правди-
вої нашої греко-католиць-
кої церкви. Если-ба було
потрібно, то можу служити
іменами сих людей.Не є правдою, що схизма
почалась з моїм приходом
бо я вже застав російсько-
го батюшку. Помимо ша-
лених інтриг пареславного
табору мої парафіяне трима-
ють ся кріпко на честь і
славу гр. кат. церкви та не
збаламутять їх жадна сила.3.) Що 4 фарніки напасту-
ють одного куратора Лава-
ра Черепу, то мушу стати
в обороні его.Куратори при гр. кат.
Церкві св. Петра і Павла
є вірними гр. католиками і
служили без користно св.
Церкві. Що-ж тичить ся
куратора Лазара Черепу,
то сей найбільше сфірував
на церков і приляг до неї
цілим серце і душею.Поповнив Лазар Череп
страшну річ! на прозбу
мою, щоби ласкав позичи-
ти мені 2 фляшки пива, бо
на празник, що випав на
неділю я не мав чим поча-
стувати гостей, Лазар Че-
реп ніс 5 фляшок. Съмїх людям
казати, і таке дурне писа-
ти. Приніс Лазар Череп,
але вам 4 фарніки засі до
того.4.) Що я вінчав преспа-
ніцу так як чисту дівицю
то тому, що не маю Треб-
ника Виданя Ам. Р. Віст-
ника, але Требник виданя
львівського і після обря-
ду грецького дав шлюб як
приписує той требник. Зга-
дана приспальніца виходи-
ла за муж за дуже чесного
чоловіка, що не дав ся зла-
пати на „блока“ і свѣ-
ті „бороды“ батюшки тож
не мав сьмѣлости здирати
вельону з голови жени.—5.) Що же тичить ся deed-
у, то моя провина є та, що
я старає ся зробити deed
так, щоби ціла парафія бу-
ла вдоволенна.Безличною брехнею є, що
я старає ся забезпечити се-
бе на Ambridge Pa., до смер-
ти. На потіху 4 ом фарні-
кам скажу, що я старає ся
о иньше місце.6.) Що-же тичить ся кле-
вети на парафіан, що не
ходять до церкви то відпо-
відь коротка—не правда,
дорогі мої 4 фарніки. Цер-
ков все повна а не ходите
можє ви 4 підписані фарні-
ки.

В моїй парафії є чесні лю-

ди, але если знийдуть єм
одею або два темних духів
що колотять, то се не зна-
чить нічо. На щастє вже
один дух опустив наш Am-
bridge Pa.Чеснь парафіянам, що не
дають ся звести з правої
дороги а тримають ся як
скала при своїй гр. кат.
Церкві о чім свѣдчать, що
кождого місяця сам Ambri-
dge Pa., дає звиж \$50 ко-
лекти.На конець зверну ся до
„Амер. Р. Вістника“: дайте
мені спокій, ты не мішайте
ся до українського „ради-
кального“ попа в одним о-
ком, ошукуйте ся Чопеями,
Яцковичами і Каміньськими
бо они потребують вашої
оборони.Жаль стискає серце, що
Ам. Р. Вістник, колись
слава угорського народа,
нині не то; проти греко-
кат. Єпископа таке пише,
якби орган Соединенія був
вулично-бруквою газетою.

Шкандал на цілий свѣт!

Що Владика до Вас, Че-
снї Главні Урядники, не
відзиваєсь, то вас болить,
але ви на то собі заслужи-
ли. Що я відзиваюсь, то не-
для того, щоби я собі ро-
бив що з вашого писаня,
лише, щоби осьвідомити ру-
ський нарід про ваші чесні
дороги.Два рази випінули ви
мені, що я дістав „лавнас“
в Sykesville, Pa. Щоби всі
Русини дізнались, що то
ви сьому причина, ваші
цькованя на Владика, то
подаю дословно понизше
свѣдоцтво від парафії в
Sykesville, Pa.„Ми підписані куратори
при церкві св. Тройці в
Sykesville, Pa. Jeff. Co.
стверджуємо що на мітин-
гу парафіяльнім, котрий
відбув ся дня 16. мая 1908
ухвалено одностолсно, що
о. Мирону Даниловичу на-
лежить видати чистий лист,
т. зн., що на о. М. Дани-
ловича ніхто з парафіан не
має жадного закиду, рахун-
ки віддав в порядку, набо-
женства тримав як нале-
жить ся і учив дітей в
Sykesville, Pa. і на Helve-
tia. На знак вірності досто-
сти сего письма кладемо
печать і свої власноручні
підписи.Дано в Sykesville, Pa. Jeff.
Co. дня 16. мая 1908.
Mich. Masissak, predseda,
Mike Petro, sekretar.Не парафії я не сподо-
бав ся, але урядови від
Соединенія та і его заслу-
га що мені дали laufpas.Я за то не гніваю ся, а-
ле маю Г. Бога, щоби Все-
вишний просьвітив уряд-
ників і навів на путь пра-
ведних, если ще гідні тої
ласки. Покайте ся поки час,
бо і ви можете дістати lauf-
pas як не тепер то на сѣ-
дуючій Головні Конвенції.На закид, котрий робите
мені, що я просив ся до
Ambridge і що ту фару ви-
найшов мені о. Стефано-
вич відповідаю так: Се чи-
ста брехня. Я навіть о по-
дібних річах не думав і не
думаю, а їду там, де каже-
мені йти Владика. Я маю
власноручне письмо від
Владика напкоане ще в

маю, тож брехнею є та вся бабравина, їх фарніков бо а аж в червні сбийав парафію в Ambridge, Pa.

Тим часом дорогі Урядники не гнівайтеся за правду, а ти Угро-руський народ застави са зже вперед, чи не дати тому Урядови laufra, що нач не напише позиточного, тільки лайки, лайки і ще раз лайки без кінця на нашого Владику.

М. Данилович, греко католицький душпастир в Ambridge, Pa.

Підписані куратори при гр. кат. церкві св. Петра і Павла в Ембридж, Па. згідно з парафіяльними статутами § 23., котрі кажуть, що куратори є обов'язані опровергати всякі брехні, очернення видані лихими людьми на церков, громаду і духовенство, отсим про ступемо допис, помістимо в „Ам. Рус. Вістнику“, ч. 43 під заголовком: Preco galicijski Rusini popristavali na „schizmu“ von Ambridge, Pa.

Ми вийшли ся дня 2. грудня 1908 на мітинг, на котрім по вілчитаню дописи підписаної: Николай Вальчишин, Роман Гук, Іван Дмитрюк і Николай Віно, ухвалялисьмо сліду дуюче:

1. Імена тих 4-ох людей, що писали повисше вгада ну допис є нам неznані. Ті люде не є парафіянами при нашій гр. кат. церкві і як такі не мають права писати в імени нашої парафії.

1. Допись є зловбна і неправдива; обкидає болотом не лише нашого священника, але і цілу парафію, бо каже, що люде переходять на схизму. Вправді Петро Яковський, відправлений тому 3 місяці даг, правив в схизматичкій церкві, але не пристав до неї. Даємо проте до загальної відомости, що від коли у нас є сталий священник ніхто не перейшов на схизму.

На тім кінчимо і просимо тих, що не є парафіянами, не мішати ся до справ нашої греко католицької церкви.

Дано в Ambridge, Pa. дня 2 го грудня 1908.

Петро Смольницький, предс., Стефан Феціца, кас., Юрий Копачевич, секр. Николай Ілько, Васко Валько, Василь Бучко, Лазар Череп, Григорий Скубин, Михайло Насінник, Михайло Гриневич, Дмитро Давба, Михайло Ніженевич.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Грудень.

10	Ч.	Якова пер., Романа
11	П.	Стеф нов., Іринарка м.
12	С.	Сарамова, Філюм. мя.
13	Н.	Андреа ап., Фрум.
14	П.	Науна, Анан., Філар.
15	В.	Аввакума прор., Мир.
16	С.	Софонія прор.

— Як ходять чутки, то теперішній редактор гр. кат. „Правди“, гаспадин Вас. Фекула має в короткі часі дати якрокити ся

на православного батюшку. Чи се не цікаве, що від якогось часу стілець редакторський в „Правді“ є немале першим ступенем до царославної кошари?..

— Як нам доносить д. Р. Новак з Potlaid, Oregon, то там є досить роботи і нема уже ні одного безробітного. Хтоб мав охоту там поїхати, то може бути певний, що роботу дістане. Русинів тут зовсім нема, лиш не реважно Хорвати і Шведи. Робота переважно коло залізниць.

— Товариство „Прогрива“ в New York-у отсею дорогою повідомляє усі нью-йорські товариства, що 13-го лютого 1909 р. устроє театральне представлення, просить отже, щоб на сей день другі товариства нічого не приготували.

— Як нам доносить д. І. Гайдош, то дня 24-го вересня с. р. на островах филиппинських лютила ся страшна буря. Вихор ломив гиле твердого дерева і дерева слабші, як банани, виривав з корінням. Сотки родин лишило ся зовсім без даху над головою, бо хати поперевертані або в найліпшій разі позривані дахи. Шкоди суть необчислені.

— Дня 29-го листопада відбуло ся в Плимат, Па. віче, скликане нашими доморослими „молкалюшками“, які хотіли киче захопити тамошню церкву в свої руки. Головним бесідником був ославлений „москаль з під Горлиць“, Гладик, який наклак стільки дурниць, стільки неблиць та брехні, що бідненьким „слухателям“ аж потемніло в очах, в ухах почало шуміти, світ весь закрутив ся коловоротом і вийшли з віча мудрі як... пені. Другий бесідник, се піддачий з Джерзі Сіті, який всіми силами старав ся перевисшити навіть так уже великого... Гладика, намагаючи ся говорити е ще більші глупости, як він. Але показало ся, що у гаспадіна „сладкопівца“ навіть і до сего за мало розуму. Люди з розумом і почутем чести дивили ся якийсь час на обох паяців, а в кінці, коли вже їм бракло терпцю, встали гуртом і висміяли їх, як на се заслугували, вийшли з салі, висказуючи тим гаспадінам свою погорду. І так з великої хмари не було дощу — ціле „віче“ скінчило ся лиш одним велім капацьким цапогласієм і більш нічого.

— Національний утиск в Австрії збирав опят крігаві жнива. Сим разом місцем кровавої демонстрації був універзитет у Відні. Італійці домагають ся уже від ряду літ свого універзитету — так, як сего домагає ся і руський нарід. Австрійський уряд ігнорує домагана Італійців, так як ігнорує і домагана нашого народу. І ось палкі Італійці стративши уже усяку терпелівість уладили 10-го м. м. на віденським універзитеті демонстрацію. Поліція почала урядувати, добуто шабелі, з другого боку впали револьверові вистріли, поплила кров, впали тяжко ранені... Є чотирох студентів ранених, 23-ох арештовано. Се є нова цвітка до лаврів ювилейних австрійського цісаря...

— „Покірний“ православний єпископ до „гордого“ Толстога. Часопись „Церков“ проводить отсю „відозву сератіаского єпископа Гермобена до Льва Толстога“: „О, ти проклятий і достойний найбільшій погорди, російський Юдо, котрий у душі своїй здавив все святе, морально чисте і морально шляхотне, ти, котрий повисив ся, як страшний самовбийник на суцїй галузі свого гордого ума, розпутаного таланту, котрий зігнав тепер до мозгу костий і своїм відразливим морально-релігійним одором прокажуєш цілу атмосферу нашої інтелігентної суспільности. Прокляте тобі, підлий зводителю, опутаний злим духом, тобі, що їдну свого деморалізуючого таланту за-

брав і завіз на вічну заглядю мнє жество нещасних душ слабих твоїх земляків.“ В справі сего „смирного“ робітника в христовім винограді вніс гр. Уваров в думі інтерпеляцію. — Видко, що чим хто є більший російський „святий“ то з уряду уже мусить послугувати ся тим корчемнішими висловами. Тепер уже нам зовсім не дивно, з цвітлого стилю „отца протоєрея“ А. Г. Товта. Він прецінь є також „православний святець“!...

— Дня 2-го с. м. у Відні сьвятувало населене велім величаво ювилей Франц Йосифа. Вечером місто було чудово ілюміноване, що проглотило також не менше чудові мілтони корон. Парада не обійшла ся також і без жертв, бо з особи в натовпі був кваліно розтратовали цікаві.

— Після остаточних відомостей наконєць з мійнів в Магіппа, Па. добуто 1-го гр. 135 трупів — усі жертви страшної скіплзії. Дня того відбуло ся в тій місцевости више 50 похоронів.

— Положене в англійських сілостях в Азії, в Індії ніколи не було так грізне, як тепер. Напади і замахи на урядників суть на днешнім порядку. Англійський віцекороль повернув на місце, щоб обдумати средства запобіження революції.

— 3 нагоди католицького конгресу, який відбув ся недавно в Шікаго, подаємо декілька чисел тикаючих ся католицтва в Америці. Загалом під зьвіздзистим прапором Злучених Держав мешкає 23.452.462 католиків, з яких 13.877.426 мешкає в властивих Злучених Державах, а решта по островах. Тут є 14 архієпископів, 78 дієцезій, 107 єпископів, 15.655 священників, 12.513 церковей, 4.443 парохіяльних шкіл з 1.136.906 учениками, 268 вищих шкіл і 997 закоронів, в яких має приміщенє 1.310.200 дітей.

— Після заключеного трактату, оплата листів з Америки до Німеччини від 1-го січня 1909 року буде коштувати всего 2-ц.

— Національна ворожнеча в Австрії прибирає що раз острійші форми. Особливо поміж Німцями і Чехами в Празі прийшло до кровавих забурень. Над Прагою завішено воєнний стан. Дня 2-го с. м. розрухи повторили ся опят. Улицями Праги перетягали десятки тисячів Чехів зриваючи усяди по дорожчі австрійські прапори та допичучи і нищачи їх. Доперва викликана кавалерія по завзятій боротьбі привернула супокій.

— Ворог оружя. В Києві засуджено на чотирі роки арештантських рет салдата Колачова за те, що, згідно зі своїми поглядами, не хотів взяти до рук оружя. Перед судом Колачів заявив, що вправді не належить до ніякої секти, але прочитавши сьв. письмо, дійшов до пересвідчення, що з лихом треба бороти ся способами а не оружем.

— Справа війни в Європі набирає що день грізнішого вигляду. Туреччина безвинно бойкотує австрійські товари, спричинючи тим фінансовим кругам в Австрії необчислені, міліонові шкоди. Сербія збрійє в в дальшій тягу. Монтенегро (Чорногора) також войовничо настроєні, Туреччина рівнож заявила, що до війни є цілковито пригатована, та має за собою запевнене попере Англії. До усіх сих хмєр прилучило ся еще і становище Росії, яка рішучо протестує проти прилучення Боснії і Герцеговини. В Сербії повторили ся численні відділи живочі, які день і ніч під проводом офіцерів сталої армії виправляють ся в стрільню і роблюю оружієм. Сербський наслідник престоло, князь Юрій виїхав 6-го с. м. до Константинополя, дуби одружити ся з дочкою султана. Се є дальший крок Сербії проти Австрії. В Австрії знова в наслі-

док грозячої небезпеки задержано в сталій службі усіх резервістів, окого бо.000 людей, щоб ними скріпяти сербську границу.

— Ідуци за добрим приміром оголосив онотді і робітник К. Мешут з Water Mills, L. I. банкруцтво. Він заявив, що його довги виносять 3.829.46 дол., на яких покритє він має майна 000 дол. Наколи уряд скоче для нього назначити ресівера, то сей хіба буде мусів вдоволити ся дуже скупюю винагородою.

— Після послідних депеш колєра в Петербурзі починає опят змагати ся. До тепер пересічно в столиці Росії вмирає 25 осіб на сю пошесть. Від 6-го грудня пересічне число смертний збільшило ся на 33 на день.

— Договір заключений поміж Злученими Державами а Ілланією докладно означає політику обох держав на далекім всході. Панує загальне переконанє, що тепер на Спокійнім океані є запевнений супокій. Хіни мають бути ненарушені а острови филиппінські мають бути запевнені для Америки.

— Справа Січинського. Досліді умового стану Січинського, ведені психіатрами, застановлено на якийсь час з причини виїзду слідчого судії. Січинський рішив ся спершу не відповідати на питання лікарів. Колиж лікарі заявили, що будуть приневолені підставляти інші особи і підступом вилловлювати потрібні відповіді, Січинський згодив ся відповідати, застерігаючись лише, що не буде відповідати на питання що до убийства. Зрештою поводить ся спокійно як доси. Віддає ся лектури пише листи до родини і конферєує від часу до часу з оборонцем д-ром Старосольським. Коли скінчить ся слідство, поки-що не знати.

— Бандитизм в Галичині. На коршмаря Тіфенгубера в Писаревій новосанцівського повіта напало дня 15 с. м. в білий день кількох людей і наставивши против нього револьвери, зажадали грошей. Перепуджений Жид віддав 300 корон готівкою і всякі дороговці, тоді розбіжачи втікли. Всякі глядяча жан дармерії за ними доси безуспішні. Коршма Тіфенгубера находит ся за селом під лісом.

— Руський суфраган. Як доносить „Kurjer lwowski“, руським єпископом-суфраганом до поміж митрополитови Шептицькому буде іменований теперішній ректор руської духовної семінарії, о. д-р Жук. Укладі в тій справі вже дефінітивно закінчені і перед кількома днями о. Жук виїхав до Риму, звідки має вернути як єпископ.

— Після сензаційних відомостей на австрійсько-сербській границі мало прийти 2-го грудня с. р. до битви, в якій Австрія мала стратити 34 людей. Уряд австрійський мав заборонити проголошуванє сеї вістки у часописях виходячих з межах держави.

— 3 затопленого корабля „Finance“, який при вїзді до ньюйорського порту в „день подяки“ збив ся з другим, перевозим кораблем і затонув, добуто онотді 100.000 дол. в золоті і сріблі. Видобуто рівнож всьлякі дороговці і 21 мішків з почтою.

— Онотді в відвічних лісах коло Virenia, Minn. найдено трупа „дикого чоловіка“. Він жив в лісах, в найбільшій гущавині від дількадесять літ, ховаючи ся перед людьми. Коло нього найдено лишень картку з написом: „William J. Hill, Massey, Ont.“

— Поміж Болгарією і Туреччиною прийшло наконєць до цілковитого порозуміння. Туреччина узнала непідлеглість Болгарії а за се ся послідна заплатити Туреччині 12.000.000 дол. за Румелію а 10.000.000 дол. за орієнтальну желізницю.

Для парохій на Різдво!

Уже вийшли накладом „СВОБОДИ“

КОВЕРТИ

на різдвяний дар для парохій, які місли звичкою щорічно складають парохіяни. Сі коверти суть украшені чудовим образком якого відбитку подаємо, а по боках знаходять ся напись: „Різдвяний дар п. \$.....“

Ціна: 1000 Коверт 5 дол.

SVOBODA, 184 Hudson Str., New York.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Ви не можете працювати, наколи чуєте колєна в боці; тоді не можете нічого робити вигідно. Найпомічнійшим средством для терплячих на ломанє костий, ревматизм, колєна в боці, біль зубів, застуду єсть уживанє **Dra Richtera Pain Expeller y**, котрий сейчас помагає, наколи показуть ся лиш перші симптоми недуги.

Тримайте бутельку сего средства в запасі, а коли потребує, то воно стає Вам в пригоді. Натірайте вечером і рано болючі місця, а се витягне горячку. Всі аптеки продають по 25 і 50 цнт. за бутельку. Уважайте на торговчу марку. F. Ad. Richter & Co. 215 Pearl Str., New York.

McKEES ROCKS, PA. Бр. сьв. Дим. від. 91, подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся 13-го децембра о годині 2½ по полудні. На тім мітингу будєсь приймати без вступного. Кожний член має виступити свій довг. Справозданє касове і вибір нового уряду. Кожний член має безусловно явити ся. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт., а урядник \$1.

П. Прешляк, пр.
Ф. Сушинський, секр.
П. Кана, кас.

SPANGLER, PA. Бр. Благ. Пр. Бог. від. 120 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 20-го грудня. Вибір нового уряду. Кожний член має явити ся і свій довг виступити в пропозані разі заплатити 1 дол. а урядник 2 дол. кари.

Н. Тракала, пр.
М. Смаш, кас.
Мих. Белей, секр.

INDIAN ORCHARD, MASS. Бр. сьв. Ап. П. і П. від. 200 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся 13-го грудня с. р. Кожний член має явити ся і виступити свої належності. Вибір нового уряду. Котрий член не явить ся, підпадає карі 50 ц., а урядник \$1.00.

Вол. Кобан, пр.
Мих. Криницький, секр.
П. Гербут, кас.

EXPORT, PA. Бр. сьв. О. Ник. від. 103 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся 20-го грудня. Неявивший ся член заплатити 50 цнт., а урядник 1 дол. кари. Будє приймати ся нових чл. без вступного. Справозданє касове і вибір нового уряду. Мітинг відбуде ся о годині 2 по полудні на гали Николі Павлюка.

Н. Павлюк, пр.
М. Чуца, кас.
В. Сейка, секр.

PERTH AMBOY, N. J. Тов. „Січ“, від. 155 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 20-го дец. о год. 2-ій по пол. в гали п. Ваверчака, 112 Charles St. Справозданє касове. Кожний член мусить виступити всі свої довги, а не явивший ся заплатити 5-цнт., а урядник \$1 кари. Будє приймати ся нових членів без вступного до Тов. Вибір нового уряду.

К. Пелешак, секр.

ХРИСТОС СЯ РОДИТЬ!

Серія переписних листків (посткарт), 6 штук, призначених на Різдво і на Новий Рік, з дуже гарними рисунками в руським характері, коштує 25 цнт.

Папір листовий з повіншо-ваєм Сьвят і Нового Року, з образками, 12 штук за 25 ц.

Набувати можна у Руській Книгарні під адресою: **RUSKA KNYHARNIA**, 404 Broadway, Scranton, Pa.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ! ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руське Бюро Праці ім. сьв. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько руської грек. кат. церкви св. Юрія) межи 1 а 2 євнєю вишукєсь роботу для мушчин і жєнщин, і уділяє інформації та поради ємігрантам.

Просимо всіх, що знають про яку роботу на своїм плєйзі для мушчин, або дівчат, донести про се під слідуючою адресою: **ST. RAPHAELS RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU**, 339 East 20th St., New York.

EMIL BACHMAN

BANNERS, FLAGS & CAPS

580 SOUTH CENTER AVE. CHICAGO

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма, прапори, тузики, братські відзнаки, шапки та усі річи потрібні для братів в Америці.

EMIL BACHMAN
580 So Centre Ave., Chicago Ill.

Пишіть по наш велький, 60 сторін числаний каталог, в яким містять ся також сотні похвальних листів від всіх славянських братів в Америці. Пишіть до нас по словенськи або по руськи — як хто уміє. Знаємо по руськи читати але відповідати будемо по словенськи.

Если вы открываете Добру Виску (горілку)

напушіть сейчас до нас, а ми вишлемо Вам без кошту повну кварту найліпшої виски (горілки).

SECURITY CO., 8, 252 Waler str., Chicago, Ill.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

окровитель і почитний член
Р. Н. Союзу.

Преоосвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.

Основний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1908—1910.

Духовний управитель:
Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Предсідатель:
Митро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шарпін,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Іємен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Геодозий Лавовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
Д. Добротвор, 25 Chesnut Str.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:
О. П. Понятинин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Пурковський, 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
Е. Кирів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:
Андрей Гела,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одинок русь-
ко народна організація в
Америці.

Приймає членів від 1
року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена кляси „А“
(після помертв.) \$1000.00,

В разі смерті члена кляси „Б“
половину помертвого \$500.00

Помертве за жінку або мужа
члена кляси „А“ 400.00 дол.

Помертве за жінку або мужа
члена кляси „Б“ 200.00 дол.

Помертве за діти від 15.00
до 2300.00.

В разі утрати: а) обох очей
літ або рук \$1000.00,

б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.

Сам отець родини в шпиталі
божевільних, Союз платить що
року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до
Союзу, мусить вписатись
також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Важне
для П. Н. Секретарів
Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все,
що всі гроші належать до
класу Р. Н. Союзу, посилає
ся так: на money-order-ах
або чеках виписуєся ім'я
Алек. Шаршона, Shamokin,
Pa. Дальше так написаний
money-order або чек не по-
силаєся до Голов. Касієра,
але враз в вказаних до
Голов. Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Посмертні вісти.

Кирек Лука, член Р. Н.
Союзу, від. 39, Syracuse, N. Y.,
помер 18. серпня с. р. в краю.
Небішник походив з Галичини,
села Миків, пов. Сянок.

Урбан Мих, член Р. Н. Со-
юзу, від. 167, Cumbola, Pa., пом.
12. жовтня с. р. Небішник по-
ходив з Галичини, села Бржоза
Королівка, пов. Ланьцут.

Левко Василь Миколів,
член Р. Н. Союзу, від. 6, Brown-
ville, Pa., помер 25. жовтня с. р.
Небішник походив з Угорщини,
села Талагорфалу стол. Марамо-
роп.

Боднявич Магдалина
жена Томка, члена Р. Н. Союзу,
від. 93, New Burgh, O. померла
9. листопада с. р.

Лезинський Параска
жена Івана, члена Р. Н. Союзу,
відділ 40, Scranton, Pa., померла
17. листопада с. р.

Дрозд Анна жена Романа,
члена Р. Н. Союзу, від. 53, Pitts-
burg, Pa., померла 22. листопада
с. р.

Гладий Мих, член Р. Н.
Союзу, від. 33, Northampton, Pa.
помер 14. листопада с. р. Небі-
шник походив з Угорщини, села
Малий Липник, стол. Шарош.

Вічна пам'ять!

Ч. 747. КВІТ 424.78

на чотириста двацять чотири
дол. 78 цнт., котрі п. Анна Ва-
щишин отримала jako посмертну
запому по мужу Грицю з Го-
ловної Каси Руского Народного
Союзу в Америці.

Hazleton, Pa., 30. пад. 1908.

Анна Ващишин.

Свідки:

Мих. Мардиняк,

Анд. Смереканч.

Від місцевого Уряду Р. Н. С.

в Америці від. 85.

А. Пелехач, предс.

А. Романчак, секр.

Ч. 748 КВІТ 150.43

на сто п'ядесять дол. 43 цнт., ко-
трі отримав міс. уряд Р. Н. С.
ч. 85, jako похоронні кошта по
Грицю Ващишак з Головної Ка-
си Руского Народного Союзу в
Америці.

Hazleton, Pa., 30. Нов. 1908.

А. Романчак.

Свідки:

Іван Гідо,

Мих. Мардиняк.

Від місцевого Уряду Р. Н. С.

в Америці, від. 85.

А. Пелехач, предс.

А. Романчак, секр.

М. Носаль.

Ч. 751 КВІТ 231.85

на двіста трицять один дол.
85 цнт., котрі п. Николай Біле-
цький отримав jako кошта похоро-
ні по Василю Білецьким з Голов.
Каси Руского Народного Союзу
в Америці.

Scranton, Pa., 16. Нов. 1908.

Ник. Білецький.

Свідки:

Л. Михайлишин,

Іван Тарас.

Від місцевого Уряду Р. Н. С.

в Америці, від. 123.

П. Кирилюк, предс.

Й. Запоточний, секр.

Ч. 760. КВІТ 200.00

на двіста доларів, котрі п. Сте-
фан Сімко отримав jako надзви-
чайну запому за утрату ска,
з Гол. Каси Руского Народ. Со-
юзу в Америці.

Shamokin, Pa., 26. пад. 1908.

Стефан Сімко.

Свідки:

Тома Дусич,

Павло Беднарчик.

Від місцевого Уряду Р. Н. С.

в Америці, від. 24.

Ст. Княпцак, предс.

К. Заяч, секр.

Рух
відділах Р. Н. Союзу.

MONESSEN, PA. бр. сьв. Ів.
Хрест. від. 62 подає до відомо-
сти, що річний мітинг відбуде-
ся 13-го грудня с. р. на який
кожний член мусить явити ся і
вирівнати свої залежності. На
невиявивших ся наложена кара
50 цнт. а на уряд. 1.00 дол.
Справоздане уряду. вибір нового
уряду; кожний член мусить за-
платити 25 цнт. за свічку брац-
ку. Міт. відбуде ся в галі під
церквою на 2-й ул. (церков. у-
гор. Русинів) точно о 1-й і пів
по полудни. Хто прийде по мо-
литві тратить голос. Нових чле-
нів буде приймати ся без вступ-
ного.

Н. Сивик, пр.
Дм. Пуприк, кас.
В. Сивик, секр.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. О.
Ник. від. 53 подає до відомости,
що річний мітинг відбуде ся 13
Децембра, о годині 1½ по пол.
На мітингу буде приймати ся без
вступного. Кожний член має
вирівнати свій довг. Справозда-
не касове і вибір нового уряду.
Кожний член має безумовно я-
вити ся а тільки той, хто меш-
кає на Плейзі а тикет коштує
\$1.50 не підлягає карі.

Н. Войтович пр.
Юл. Борсеніцкий секр.
Яков Віда касієр.

ELIZABETH, N. J., Бр. сьв.
Володимира від. 65 подає до відомости,
що в місяці листопад і грудні
буде приймати нових членів до
братства без вступного. Хто з
Русинів не належить еще до Р. Н. Союзу,
нехай користає з сеї нагоди.

Василь Левчак.

NEW YORK, N. Y., бр. сьв.
Володимира, від. 108 подає до відомости,
всім Русинам, що при-
ймає членів без вступного в ли-
стопад і грудні. Мітинги відбу-
вають ко ої 3-ої суботи по
першим в галі 46 Ave A поміж 2
а 3-юю улицею. Братство пла-
тить 5.00 д. запому тижнево в
часі слабости а посмертного 100
доларів. Вкладка місячна „о брат-
ства тільки 50 цнт. Адр. секр.:
S. Shewciv 530 E. 18th Str.

О. Савицкий, предс.,
А. Скробала, кас.,
С. Шевців, секр.

LEINSERING, PA. бр. сьв.
Ів. Хрест. від. 59 подає до відомости,
що 20-го грудня с. р.
відбуде ся річний мітинг, на я-
кий кожний член мусить явити
ся. Вибір нового уряду. Невия-
вивши ся підлягають карі після ста-
тутів.

Ів. Фариняк, секр.

PERTH AMBOY, N. J. бр.
сьв. Вас. В. від. 168 подає до відомости,
що піврічний мітинг
відбуде ся дня 13-го грудня с.
р. Справоздане касове і при-
ймає нових членів без вступного
до бр. Невиявивши ся член за-
платить 50 цнт. а урядник 1.00
дол. карі.

М. Белнів, секр.

PERTH AMBOY, N. J. бр.
сьв. о. Ник. від. 104 дає до відомости,
що дня 13-го грудня
відбуде ся річний мітинг о год.
пів до 3-ої по полудни в галі
п. Ваверчака, ч. 112 Charles Str.
на котрий то мітинг кожний
член мусить явити ся під карю
50 цнт. а урядник 1.00 дол. Річ-
ний обрахунок, і вибір нового
уряду.

С. Крицкий, секр.

AMBRIDGE, PA. бр. сьв. П.
і П. від. 47 подає до відомости,
що на річний мітинг дня 13 го
грудня буде приймати нових
членів до бр. без вступного. Не-
виявивши ся на річний мітинг
член підпадає 50 цнт. а уряд-
ник 1.00 карі.

І. Михалик секр.

SHISHOLM, MINN. бр. сьв.
О. Ник. від. 37 подає до відомо-
сти, що дня 13 го грудня с.
р. відбуде ся річний мітинг.
Кожний член так місцевий як і
позамісцевий мусить явити ся.
Справоздане касове і вибір но-
вого уряду. Невиявивши ся член
підпадає карі, яку если не за-
платить вісгане виключений з
братства.

П. Курочка пр.,
О. Кир кас.,
І. Лазоршак секр.

GLEN LYON, Pa. бр. сьв. П. і
П. від. 27 подає до відомости,
що буде приймати нових чле-
нів до бр. за половину вступ-
ного в місяцях грудні, січнію і
люті.

М. Фуджак,
Н. Москва,
А. Фринько.

ALLENTOWN, PA. бр. сьв.
Арх. Мих. подає до відомости,
що буде приймати в місяцях
грудні і січні нових членів до
бр. без вступного.

Ст. Паланиця, секр.

SCOTTDAL, PA. бр. сьв. Ів.
Хрест, від. 36 подає до відомо-
сти, що в місяцях листопад і
грудні буде приймати нових
членів до бр. без вступного. Мі-
тинги відбувають ся в першу
неділю по 15-ім в галі Петра
Куленича.

А. Попівчак пр.
Дм. Феш секр

BEAVER MEADOW, PA. бр.
сьв. Арх. Мих., від. 95 подає до відомости,
що дня 13-го грудня
с. р. відбуде ся річний мітинг.
Річне справоздане, вибір нового
уряду. Невиявивши ся член під-
падає карі 50 цнт.

Андр. Савка пр.
В. Шипула секр.

TAYLOR, PA. бр. сьв. О. Ник.
від. 92 подає до відомости, що
20-го грудня с. р. відбуде ся річ-
ний мітинг, на який кожний
член мусить явити ся. В груд-
ню приймає ся нових членів
без вступного до Братства. Ви-
бір нового уряду.

Андрій Гринь, секр.

CANNONSBURG, PA. бр.
сьв. Арх. Мих. від. 84, подає до
загальної відомости, що мітинг
річний відбуде ся 13 децембра.
Справоздане касове. Кожний
член мусить вирівнати свій довг
в противнім разі вимаже ся його
з членів. Буде приймати ся но-
вих членів без вступного. Ви-
бір нового уряду. Котрий з чле-
нів не явить ся заплатити 50 ц.
кари. Хто мешкає повисше \$1
тикет, того карати ся не буде,
если заплатити своє.

Іван Федан, предс.

ALLEGHENY, PA. бр. Усп. Пр.
Богородиці від. 56 подає до відомости,
що річний мітинг від-
буде ся 13 Децембра с. р. в Mc
Kees Rocks, 40 Ohio str. о годині
1 по полудни в слідуєчим по-
рядком: 1) справоздане касове; 2)
місячні вкладки; 3) вибір но-
вого уряду. Взиває ся членів,
аби вирівнали свої довги, бо если
ні, то будуть викреслені з Брац-
тва і з Р. Н. Союзу. Невиявивши
ся на мітинг підлягають карі:
урядник 1 дол. член 50 цнт.

Іван Вархоляк предс.
Петро Вархоляк кас.
Василь Копчак заст. секр.

McKEES ROCKS, Pa., бр. сьв.
Ап. Петра і Пав., від. 146. Подає
до відомости, що річний мітинг
відбуде ся дня 20. грудня с. р.
з слідуєчим порядком: 1) Спра-
воздане касове; 2) Місячні вклад-
ки; 3) Вибір нового Уряду. Взи-
ває ся членів, щоб вирівнали всі
свої належності, бо в противнім
разі стануть виключені. Невия-
вивши ся член заплатити 50
цнт. а урядник 1.00 дол. карі.

Стеф. Блажовський, пр.
Іван Фаль, секр.
Йосиф Шорек, кас.

NEW KENSINGTON, PA.
Товариство Січ від. 158 подає
до відомости всім членам, що
13-го грудня с. р. відбуде ся річ-
ний мітинг, на який мусить я-
вити кожний член. Вибір но-
вого уряду. Невиявивши ся член
підлягає карі після статутів.

Е. Чемерда, секр.

McKEESPORT, PA. Тов. За
пороска Січ, від. 132 С. подає
до відомости всім членам, що
річний мітинг відбуде ся 27
грудня с. р. з слідуєчим поряд-
ком: 1) справоздане касове, 2)
місячні вкладки, 3) вибір ново-
го уряду. Взиває ся всіх членів,
щоби явили ся як один, даль-
ше, щоби кожний член всі свої
належності вирівнав, бо буде
виключений з бр. і Союзу. Так
само взиває ся ті особи, в ко-
трих знаходять ся братські гро-
ші, щоби на той день зложили
всі гроші до каси. Кожний член
мусить явити ся на мітинг за-
раз по Сл. Божій до галі під
церквою на S. Singlar cor. and
Ringoln st. Котрий член ся не
явить, без важної причини, за-
платить \$1.00, а урядник \$2.00
кари.

Н. Макух, предс.
Дм. Хоціньський, кас.
П. Пастернак, секр.

WHITNEY, PA. Бр. Трох
Сьв. від. 35 подає до відомости,
що річний мітинг відбуде ся
дня 20 грудня с. р. Кожний член
має явити ся і вирівнати свій
довг. Хто не явить ся заплатити
50 цнт. карі. Бр. через два мі-
сяці (від 20 грудня до 20 лю-
того) приймає нових членів за
половину вступного.

М. Волчко, пр.
Н. Вашняк, секр.

HAZLETON, PA. Бр. сьв.
Арх. Мих. від. 85, дає до відомо-
сти всім членам, що річний
мітинг відбуде ся дня 13 груд-
ня с. р. 1) справоздане старого
уряду, 2) вибір урядників на
1909 рік, 3) приймає нових членів
з зниженням вступним, 4)
взиває ся кожного члена, ко-
трий не має вирівнаних своїх
належностей, аби на сім мітин-
гу вирівнав, бо інакше буде з
братства виключений. 5) Ко-
жний член мусить явити ся; в
противнім разі заплатити член
50 цнт., а урядник др. \$1.00 -
ри.

Андрей Пелехач, пр.
Адам Романчак, секр.

BUFFALO, N. Y. Бр. сьв. Ів.
Хр. від. 15 подає до відомости,
що річний мітинг відбуде ся 13
грудня с. р. Кожний член му-
сить явити ся і вирівнати свої
залежності. Невиявивши ся член
заплатить карі 50 цнт., а уряд-
ник 1 дол. Вибір нового уряду.

І. Лашишин, пр.

М. Федак, кас.

С. Воробель, секр.

ALLEGHENY PA., бр. сьв.
Ів. Хрест. від. 111, взиває всіх
своїх членів, аби кожний явив
ся на мітинг і вирівнав свої
належності, бо в противнім
разі буде виключений. Мітинги
в другу неділю по першим.

NEWBURGH, N. Y. бр. сьв.
О. Ник. від. 176 подає до за-
гальної відомости, що річний
мітинг відбуде ся 13-го с. м.
Невиявивши ся член заплатити
1.00 дол. карі. Хто не вирівнав
довгів зістане вимазаний. Вибір
нового уряду.

Ів. Коваль, секр.

SEYMOUR, CONN., бр. сьв.
Івана Хрест, від. 18. подає до відомости,
що річний мітинг від-
буде ся 26-го грудня. Хто з
членів не явить ся, або не ви-
рівнав своїх довгів, заплатити
1.00 а урядник 1.50 карі. Вибір
нового уряду.

Буде приймати ся нових чле-
нів до 30 літ без вступного.
Т. Піддипчак, предс.
Н. Смії, секр.

MAHANAY PLANE, PA.
Бр. сьв. Ів. від. 28, повідомляє
своїх членів, що річний мітинг
відбуде ся 13-го грудня с. р. о
1-й год. по пол. в галі під цер-
квою з слідуєчим порядком: 1)
справоздане касове, 2) місячні
видатки, 3) вибір нового уряду.
Хто не вирівнав своїх залеж-
ностей зістане вичеркнений. Не-
виявивши ся член підпадає 50
цнт., а урядник \$1.50 карі.

М. Муха, пр.
І. Степ, кас.
Н. Пустельник, секр.

NEW ALEXANDRIA, PA.
Бр. сьв. П. і П. від. 82 подає до відомости,
що річний мітинг від-
буде ся дня 20-го грудня с. р.
в галі церковній о годині 1.30
по полудни з слідуєчим поряд-
ком: 1) справоздане касове, 2)
місячні вкладки, 3) вибір ново-
го уряду. Взиває ся членів, аби
вирівнали свої довги, бо в про-
тивнім разі будуть усунені тах
з братства як і з Р. Н. Союзу.
Невиявивши ся на мітинг підля-
гають карі: урядник 1 дол., член
50 цнт.

Ст. Якимець, секр.

ALTONA

SCRANTON, PA. Бр. сьв. І. від. 40. повідомляє своїх членів, що кожний має безсумовно явити ся на мітинг у вівторок свій залеглости на річній мітингу дня 20-го грудня с. р. Невиявшии ся член підплатить 50 цнт. а урядник \$1.00 карн.

Я. Лютик, секр.

BUTLER, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 67 дня 15. листопада на річній мітингу вибрало слідуючий виділ: Гр. Павук пр., Ів. Рак заст. пр., Ів. Бунга кас., С. Когутанч секр., Д. Телив-цьо заст. секр., І. Крайняк, І. Кришчик, Ю. Гурам контр., І. Цимбала записник, Ю. Сенько заст. записн., Л. Ляшчин, Ан. Фромель, М. Лаврівський надзирателі хорих, І. Крайняк капітан, Ф. Мінта хорунжий, Д. Сенько дверник.

Григ. Павук, преде.

ELIZABETH, N. J. бр. сьв. Вол. Вел. від. 65 дає до відома всім членам, що річний братський мітинг відбудеть ся на дні 13. грудня с. р. На сій мітингу теперішній уряд зложить справоздане із своєї діяльності і переведеть ся вибір урядників на слідуючий рік. Кожний член мусить на мітингу явитись, в противнім случаю заплатити 1.00 дол. карн.

За уряд Братства:

Юрій Кравець,
Василь Левчик

PHILADELPHIA, PA. Товариство „Любов" від. 45 Р. Н. С. подає до відомости, що річне засідане відбуде ся в неділю, 20-го грудня о 2-ій годині по полудні в Academy Hall, 523-25 S. 4th St. Кожний член має явити ся та вивирити залеглости; членів довгуючих будем змушені суспендовати. Пожедане-б було, щоби перед новим роком кожний член заплатив все, що винен. Невиявши ся заплатять кару назначену статутами.

Ів. Крековський, пр.
Ст. Демків, секр.

MINERSVILLE, PA. Бр. сьв. о. Ник. від. 78 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 20-го грудня с. р. Вибір нового уряду. Нових членів буде приймати ся без вступного. Хто не явиться заплатити 50 цнт., а уряд \$1.00 карн.

М. Котляр, секр.

ST. LOUIS, MO. Бр. сьв. Арх. Мих. від. 14 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся 20-го грудня с. р. о 1-ій год. по полудні в церковній галі на Hickory & Dollman St. Кожний член має явити ся не виключаючи членів з поблизу плейзів, під карою 50 ц., а урядник 1 дол. Вибір нового уряду.

М. Риджик, пр.
Гр. Копча, кас.
Ст. Макара, секр.

CANOSBURG, PA. Бр. сьв. Арх. Мих. від. 84 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся 13-го дец. о годині 2 по полудні в слідуючій порядку: 1) справоздане касове; 2) вибір нового уряду; 3) буде ся приймати нових членів без вступного. Кожний член має явити ся і вивирити свій довг. Невиявшии ся член платить 50 цнт., а урядник 1 дол. карн.

І. Федан, пр.
І. Чопак, секр.
О. Гривка, кас.

SYRACUSE, N. Y. Бр. сьв. А. П. і П. від. 39 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 13-го грудня с. р. Невиявшии ся член заплатити 50 цнт., а урядник \$1.00 карн. Вибір нового уряду. Місячні вкладки. Справоздане касове. Міт. о 2-ій годині по полудні в галі на Fayette & Geddes St.

П. Мацко, пр.
Гр. Гнатко, секр.

OLYRHANT, PA. Бр. Пресв. Богородиці від. 86 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся 13-го дец. Вибір нового уряду і обрахунок каси брацкої; котрий член не явиться заплатити 50 цнт., а урядник \$1 карн.

Мих. Мійка, пр.
Сем. Митренко, кас.
Андр. Тарас, секр.

BROWNSVILLE, PA. Бр. сьв. Ап. П. і П. від. 6 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся 27 дец. с. р. з слідуючим порядком: 1) справоздане касове; 2) місячні вкладки; 3) вибір нового уряду. Взиває ся членів, аби вивирити свої довги, бо будуть викреслені з брацтва і з Р. Н. С. Невиявшии ся на той мітинг підлягають карі 1 дол., а урядники 2 дол.

Ів. Петришко, пр.
Мих. Бенча, секр.

ІСПИТОВАНИЙ
півець церковний пошукує посади дяко-учителя. Знає вести хоральний спів.

Григор. Ковальчук, McAdoo, Pa.

ДЕ С
Анна Москалюк, з села Шельпаки, пов. Збараж. Майже три роки була в Ансонії, Конн. Хтоб про ню знав, або вона сама зовить написати до:

Pet. Moskaluk, 2 Clifton Ave, Ansonia, Conn.

ДЕ С
Сава Кіндрат, з Зазулинців, пов. Заліщики. Тому три місяці був десь у Saltburg. Хто пришле мені його адресу, дістане \$2.00 надгороди.

Prokop Kindrat, Lethbridge, Alta, Canada.

ШУКАЮ РОБОТИ
до стору або до салюну. Говорю по руськи, польськи і троха по англійськи. Хто би потребував з наших руських бизнесменів такого головика, нехай зовить написати на понизшу адресу: Гавріл Поглід, Simpson, Pa., Lacka. Co.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ
як пошукання знайомих, оголошення балів, представлень, сходів і т. п. друкує ся в „Свободі" по ціні одного цента від слова за одне раз. Гроші треба присклати наперед.

ХТО МЕНІ ЗАПЛЕ
докладні адреси своїх знайомих, працюючих тепер по робочих плейзах, дістане даром від мене великий образковий календар або красну книжку до молени. Адреси належить засилати до:

John Nemeth,
457 Washington Str., New York.

АНГЛІЙСКО-ПОЛЬСКИЙ І ПОЛЬСКО-АНГЛІЙСКИЙ ДИКЦІОНАР.
18.000 англійських і 12.000 польських слів, лучший як усі словари, докладна вимова, формат 5 1/2 x 3 см осьмих оправлений гарно в шкіру, 256 сторін з азбукою показником — коштує всего 75 цнт. Замовляти:

Eug. Hwozdyk
Cherry & Beech
45-9 Mt. Carmel, Pa.

ДОБРИЙ ЗАРОБОК
Кожний може легонько заробити 12 долларів тижнево через розповсюджене нашого російського тютюну.

Пробу висилаємо даром. Пишіть сейчас залучаючи марку на відповідь до:

Russian Tobacco Co.
132 Nassau Str. Room 301
New York, N. Y.

Руске Бюро Праці!
Маю честь повідомити Родичів, що мій офіс зівстав перенесений під наше подану адресу, і що сейчас висилаю до всіляких робіт так в околиці як і в місті.

По близи інформації прошу зголосити ся до:

І. РИКШІНСКИЙ,
432 E. 5 Str., - - - New York

Хочете добру річ набути
при тім дешево, удайте ся на понизшу адресу. Пишіть по польсько-руський образковий каталог і залучіть марку за 2 цнт.

Адреса:

ANIELA ORZESCH
6 Sylvan Court, New York City

Вже вийшов з друку
Збірник
світових і радикальних пісень.
Ціна одного примірника 15 цнт. За 1 доллар висилаємо 8 примірників. Адресувати так:

J. SLUZAR,
435 E. 6 Str., New York.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА
на літературно-науковий двотижневник

„БУДУЧНОСТЬ"
Видає: Редакційний комітет. Річна передплата в Америці 2 долара на рік.
В „Будучності" беруть участь найзнаменитіші українські письменники. На жадане висилають ся оказові числа. Адресувати: Львів, Вірменська 25, в ред. „Будучності".

Русини! позір!
По послідній ревізії книг банкових, державні контролери ствердили, що

German Savings & Deposit Bank
на рові 14 of i Carson уліці.
South Side,
Pittsburg, Pa.

є одним з найбагатших і найпевніших банків не тільки в Пенсильвенії, але в цілих Злучених Державах. Тому Русини уважайте, де маєте складати гроші на процент, де шифкувати купувати, і відки висилати гроші та де маєте закладжувати справи військові і нотаріальні.

З поважанем,
И. Ф. Ерн, А. П. Міллер
А. Бучак, Русин.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого! До Мамроша! Всі до одного! Чужих усіх поминайте, Тільки свого підпирайте. Мамрош Русин справедливий, А в бізнесі все утигивий — Хто-же хоче більше знати, Прому прийти й переконається. Горівки найлучші має, Бо злих зовсім не тримає. Й так віску, комовицю, Для всіх добру сливовицю Арак, коняк, рум, паленка І кміньківка солоденька; Вина рівнож всі хороші І то за дешеві гроші. Пиво свіже і холодне — Лучше бути вже не годне. Є цигара, щоб курити Лих у него тра купити. Тому Братя, памятайте, Та до нього завертайте. А ті, що з контри приїжджають Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

Сальон
в дуже добрім місці, галія велика до танців, балів і т. д., зараз коло церкви сейчас на продаж Найліпше місце для Русина. Старий власитель мусить продати через слабість. Голосити ся до:

John Szymansky,
97 Gilbert Str., Detroit, Mich.

Золота годинна і ланцюшон за darmo!
Американський вигарок з позолоченою або нікелованою ковертою. Іварятує ся, що він тримає добрий час і рівняє 10-доларовий годинці. За darmo кому небудь хто спродасте 24 каваляків золотарських виробів 10 центових. Пришліть свій адрес, а ми вишлемо сі золотарські річі; коли спродасте пришліть \$2.40 за спродані каваляки ми вишлемо сію годинку і ланцюшон.

Crown Jewelry Co. Dept. 8
882 Bosworth Ave., Chicago, Ill.

Де що із моєї подорожі до Нью-Йорку.

Вернувши вечером з праці, переглянув я пошту, відтак протягнув ся вигідно на кріслі, тай почав любовати ся димом папіроски. Моя „ліпша половина" чы там як люди називають, жінка, упоравшись зі своїми горшками, ложками і т. подіб. матеріялом, — взяла ся до фризвання своєї чурини.

„Кахи! — кахи! — а бодай курило тобі вже раз із твоїми папіросами!...

— „А не винесеш ти ся раз мені з кухні з тим плюгавством?" Проголосила моя сунруга, прикручуючи по десятих мабуть раз уже свої льоки.

— Дурниці. —
Впрочім, — до гол. організатора „Р. Н. С." — не промавляєть ся в подібний спосіб — бовтнув я недбало, певний, як то кажець ся, себе.

„I dont care! — Організатор, чи не організатор, в кухні курити мені не будеш і вже! — Впрочім, що мені з тебе за якийсь там організатор? відрубав мій пелехатий „гуднес".

Подав я мовчки своїй половиці листа, у котрім було чорне на білім, де „кум, а де коровай".

„Значить, — що тебе зноува лихе кудись понесе, га?" відізналась по хвилі моя половиця, бубнячи якось горячково пальцем в шиб у вікні.

— Егеж; — здаєсь, що скочу на пару день до Jersey City. По дорозі загляну мабуть і до „Свободи", покручусь троха по Нью-Йорку, ликну з одного де з товаришами, ну — тай верну мабуть домів, — відповів я спокійнісенько.

Мій „гуднес" — ще горячіше почав бубнити пальцями... Ет, най тобі уже раз дороги нестане! — Ти! — відповів якось плаксиво. По хвиляці я догадав ся уже усього.

— Вважаєте, шан. читачі, біс якийсь відкілясь — приніс тут якусь моднярку від величезних „модних" жіночих „кадапів", котра — дідько б їй табаки під ніс, позавертала так голіоцьким довговолосим сотворіням тими капелюхами голови, що кума Ефремиха майже цілу голову зварила кіпчатком своему чоловікові за се, — що посмів перечити, будьтоби його грубеній половиці модний капелюх так „пасував" до лиця, як приміром горбатий до стіни... Не було ради. —

То-ж взяв я послідну „пятку", положив спокійно перед свою половицю, закликаючись на усі свястости, що маю „більше"; переконавшись, що мій гуднес відсапнув якось, неначе б йому маниский камінь впав з грудей — сам завивав уже „стріт карою" в сторону Спрінгфілд.

„Алло — Михалки! — а де Михалка поїдає? — привитавсь по дорозі знако-

мий мені Герш, котрий о благований різного рода валізами драпав ся по сходах до гори в колієвому двірці в Спрінгфелд.

На передасса, — а ти Герш де так з валізами? Чи може до старого краю? поспитав і я від себе.

„Е об, я поїхаю на старого краю, а Америка нехай буде нещасце напідкало... Закляв сплюваючи Гершко.

А ти що, вдурів жиде? — Хтож знова видав так проклинати Америку, в котрій назгортавесь мабуть доларів як леду! Засміяв ся я.

— Щоби мені так... — як я в того Америка зробив який грейдара, відповів жид — Ну то чого ідеш уже до краю, колись — як кажеш — нічо не заробив в Америці заговорив я знова, коли покупувавши тикети, всілися разом у потяг...

„Чого я їхай, — почогоя їхай, — і шоби того нецістє напідкало, — хто знай, чого я їхай!.. відповів жид, затискаючи кулаки.

— Та прецінь щось доконче спонукало тебе їхати в теперішню пору до старого краю, хоть знаєш мабуть що там на Европейську війну заносить ся.

— Отож то є тільки великого хроба що там буде собі зробила війна, а я мушу поїхнути до Галичина кляв ерусалимський шляхтич.

Зробив ся паскудного інтереса — заговорив Гершко по хвиляці.

— „Я достаю з старого края листа, — з котрого я собі довідав про паскідний новина, і то такий, що щоби йому задусило...

— Мабуть тобі жінка захоріла? —

— „Нейн — відповів Жид. — Батько або мати вмерла? —

— Авх нейн! — і мама ще незамерла...

— То може тобі короуа або кобила здохла, бо безрог вв Жиди здаєсь негримаєте.

— Нейн! — Ту собі зробило щось паскідного, відповів Жид.

То в такім разі говори, й відповідай собі сам, мене твої паскудні інтереси нічо не обходять! відказав я закуривши папіроску.

Й їхалисьмо якийсь час мовчки.

— Ти памятаєш Михалки, як я одного раза тобі потребовав сказати, що я маї в старого края два файні донька га? Заговорив знова перший Гершко.

— Так пригадує собі, одній здаєсь Хайка, а другій Марка, чи там якось, — Але чи ті твої дівчата справді хороші, не знаю, — І щож?...

— Ото-же, того — щоби ти Хайка, потребовала собі закохати ся з одного Мазура...

— Ха, ха, ха! — І така дурниця у тебе зовесь великим нещастем? Засміяв ся я з Жиди.

Хайкі збаламутив, що воно втікло десь на злманаго карк з того, шоби смертельний колька Мазур...

— Если так, то справді не дуже весела історія — і кілько менше більше мала літ та твоя Хайка? — поспитав я Жиди, котрий висказавши свою журбу, замовк і торгав нервово свою чорну, кудю-підстрижену бороду.

Мало девятнадцятого рока.

— Якжеж се стало ся?

— Або я знай як засталоша?

— Воно шенковало звичайно з горівка, — говорив дальше Гершко. А стара моя Рухля походила звичайно на село за інтереса...

Вона шенковало з горівка, й вищирило завше зуби до молодого хлопців, що приходили пити горівка... Як мого старого Рухля невиділо, то молодого Мазура потребував полазкотати часом ему по під бороду... А воно ще гірше шміяло ся і давало горівка і тютюн задармо для молодому Мазури...

— Ну і щож дальше? —

— Чого дальше? То ти Михалки незнаєш, що потребувало зробити собі дальше? — Мазура ему ласкотав а воно шміяло ся, потім взяло гроши й втікало десь з того проклятий Мазура і то є паскідний гешєфт, тьфуй! щоби йому

І Жид затиснув кулаки, а я сягнув по своєю валіу і капелюх, бо вїжджалисьмо уже в ославлений Нью-Йорк.

М. Велл

Вечерниці сьв. Николая.

Отсим запрашаєм всіх Русинів гр. кат. парафії в Ambridge, Pa. рівнож Русинів з поблизу плейзів, щоби зложили ласкаво прибуті в дітми на представлене

„Ліпшій святаго Николая", котре уряджує молода руська читальня „Просвіти" дня 19 грудня 1908 в Кристофиковій Галі на першій стріці.

Кожний отець або мати може приладити дарунки для своїх дітий, котрі віддасть до рук святиченика. Вступ 25 цнт. діти не платять нічо.

Початок о 7 годині вечером.

За Виділ читальні:

о. М. Данилович голова.

—50 Ю. Капачевич секр.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожне братство приналежне до „Союза", повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (имено-слов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожне братство заслати 5 долларів до каси „Союза"

ТОВАРИСКА ВОРОЖКА
домова гра для розривки. Ціна книжочки 15 цнт. SVOBOA!
184 Hudson Str., New York

Отримайте просимо усіх тих, що знають про яку роботу на своїм плейзі виконати усі рубрики подані нижче та вирізавши заслати сю карточку до редакції на адресу: SVOBODA, 181 Hudson Str., New York, N. Y.

1. Назва місцевості?
 2. Назва фабрики чи компанії?
 3. Скільки робітників потреба?
 4. До якої роботи?
 5. Чи треба вміти англійську мову?
 6. Яка плата?
 7. Скільки годин праці?
 8. Як часто виплата (пейда)?
 9. Що коштує рент?
 10. Що коштує борд?
 11. Чи є страйк?
 12. До кого годоситись на плейзі?
- Докладний адрес пишучого:

Де найдете роботу?

На наш запит дісталисьмо слідуєчі виповнені kwestionari в справі місцевостей, де можна дістати роботу:

1) Berwick, Pa. (Columbia Co.) сейчас потрібно 2000 людей до всілякої роботи в American Sng & Foundry Co. Знає англійської мови не е доконечно. Платять 1.20, 1.50, 2.00, 3.00 і 4.00 дол. в день, відповідно до того, який хто робітник. День робочий триває 10 годин а виплата що два тижні. Ворт коштує від 6 до 10 доларів а рент 2.50 дол. Хтоб приїхав, зволить відвести ся до Івана Федорця (Tres Ave.) в Berwick, Pa. Оцеї відомости подали: Іван Федорцьо, Анд. Саврук і Анд. Мацьо.

2) Потрібно сейчас опитного робітника на фарму. Живті мають першенство. Усі близші інформації та обясненя подасть Jno J. Ardan, Penrith, Va., Cumberland Co.

Вітраки або воздушні мотори.

Минуло двацять літ, як перший раз на одній виставі оказали ся улішнені вітраки. Від того часу ся речі почали розходити ся по Европі і поидумувано що раз то нові улішненя. Те пер вітраки е улішнені дуже. Она можуть використувати найлекший подув вітру, самі наставляють ся на вітер, без перерви і без надзору можуть працювати день і ніч. Тому що раз частійше заводять в господарстві вітраки. По ліпших господарствах в Ділі. Авотрії, в Чехах, в Моравії і т. д. дуже часто можна побачити вітраки, хоч гористий край не на дає ся так до заведеня вітраків, як рівнина. Комта заложена е досить великі, але се не повинно відстрашувати, бо по близшім обрахунку пізнати, що той капітал в кількох літах вертає ся назад. Як велике

примінене будуть мати улішнені вітраки в господарстві при безнастаннім поступі електрики, тажко предвидіти.

Є се дешевий спосіб використати силу вітру до всяких робіт господарських, чи то молоченя, чи різаня січки, чи помпованя води, чи обертання машин. І для малих господарств зм же сей винахід стати арядатний, як они до тої ціли будуть лучити ся в сілках, аби саїяльно користати з урядженя.

— Подаю до відомости, що моя адреса теперішня єсть на протів самої церкви:

Rev. N. Pidhorecki,
329 East 20 Street,
New York, N. Y.

СОК З СЕ ЄСТЬ ОДИНОКА РУСКА ОРГАНІЗАЦІЯ!

Руска
Агенція
Кора-
бельна
і Пере-
силка
Грошей

з кав-
цією
15.000
доларів
і під кон-
трелею
Смітту
Нью Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагає слідуєчі справи:
Пересилає гроші до всіх країв по цінах можливо найтан-
ших і як найкорше.
Продає Шифарти на різні ліній корабельні до старого
краю і з краю до Америки по найтанших цінах.
Виробляє повновласти, контракти купна і продажі за-
осмотрені підписом конзуля; переводжає всякі інші
справи зі судами і старокравними властями.
Поласоджує справи військові, як увільнене від асетирун-
ку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.
Мінє гроші — старокравні на американські і американські
на краєві після біжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

35-доларовий годинник лишень за 15.50 на кредит
зі сплатою на рати протим 3 місяці. Найбільша офер-
та і спосібність, яка коли могла бути. Сі хороні годин-
ники, з золоченими грубо ковертами і артистично ви-
ваними після найновішої моди, гарантує ся на 25 літ;
они однак можуть вистати на ціле життя. Можете
вирати собі в поміж: Elgin Waltham, Hampden або
Tavannes movements. Верки єсть найліпші; йдуть
дуже точно і сутя загальною знами, як найлучші і
найжодійші; накручують ся пружиною. Ми жада-
ємо ва сі високої вартости годинники лишень 15.50
місто їх дійсної вартости 35 дол. Ми не жадаємо
грошей наперед. Виплатимо вам Експресом для огли-
леня, а если вам годинник подобає ся і ви будете
здоволені а сеї наданчяїно дешевої ціни, то ви-
платите агентови експресовому 7.50 і за пересилку,
а сеї агент віддасть вам сеї годинник. Ренту, то е
є 8.00 дол. ви будете сплачувати місячно по 1.00.
Ми вам віримо без гваранції, без підпису
паперів. Ми не злідуємо ся ваших приятелів і ваших сусідів про нас. Тільки
напишіть вше замовлене і обійдете виплатити. Памітайте, що ви єсте
в повнім посіданю годинника, сейчас по заплачено сего задатку. Хтоб хотів
заплатити цілу суму за сеї хороні годинник, то для того ми установлюємо
спеціальну ціну 13.50.

S. C. Freter & Co., 52 Dearbon Str., Chicago, Ill.

Руский Лікар

Doctor S. Robert Schultz
39 East 7th Str. New York.

Телефон 3645 Orchard.

Лічить усякі недуги діточі, мужескі
і жіночі.

Вилічене — сли можливе — гварантує ся.
Лічить після найновіших систем еле-
ктрикою, та посідає найлучші електричні
машини.
Досліджує при помочи промінів Рентгена.
Nebulitzer — одинокє найуспішнійше
средство проті катару при помочи інга-
ляції.

DOCTOR SCHULTZ

39 E. 7th Str., New York City.

поміж 2 а 3 євню.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ПІВНО ПИВО НА КРАЄВИЙ ОПО-
СІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него
коштує сего пива, ніколи не боить,
то иншого вже не боєсть здорове і
буде пити. ПОЖИВНО.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПШОЮ ХВА-
ЛИТИ, ВО ДОВРЕ САМО ЗА
СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ЧИТАЙТЕ! ВИРОБИ БРАЦКІ

машлі, шавки, відзнаки,
хоругви, уніформи.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар
на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛІАН ЧУПКА
Конзулярний комисар.
Пеласоджує всі справи в Галичині,
Продоса спадкові і ґрунтові. Відбора
гроші від державки. Справи військові.
Сперажує контракти, повномочія і всі
інші документи. Перепроводжує інстабу-
ляції і всі виписи гіпотетичні. 2—
3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адреса поштової: JULIAN CZUPKA, LL. D.
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.
Капітал 100.000.00 дол.
Надвипшка 120.000.00 дол.
Депозити вше ціл мільона
доларів.
Се е NATIONAL BANK чар-
терований Урядом Злучених
Держав і під безпосередню кон-
трелею тогож уряду.
Є се одинокий Банк в Шенан-
доа, Па. що має свій власний
будинок, в яком містять ся почта.
Вкладайте гроші до того Бан-
ку а дістанете від них проценти.
Банк сей заплачує що року
тисячі доларів пропекту своїм
костюмерам, котрі мають в шм
свої гроші.
Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на роші улиці Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Читайте уважно!

Звертаємо увагу усіх Ви. Родимців
що одиноким управлінням до пересилки
грошей на свій Контакти е
ГАБРИЛ ДЗІАДИН,
130 Main Str., Derby, Conn.
Який є нотарем публичним і має ка-
піал в стейті в сумі 10.000 доларів.
У всякій справі удавайте ся лиш до
него. Він виробляє повновласти,
контракты купна і продажі і т. д. Пе-
ласоджує справи військові як увільне-
ня від асетирунку, контролі, вправ
і т. п. Продає шифарти на всі ліній
корабельні. Мінє і пересилає гроші
до всіх країв.
Тому, Родимці, проч в чужині а
удавайте ся лиш до:
GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі:
від 8 ої до 10-ої год. раню,
від 2-ої до 4-ої попел.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1263-B

Іш з 17 намінями
желізничя
годинник
і жінок, накручує
ся без ключка,
позолочуваний, є
гваранцією на 20
літ, подвійні му-
верти красю марі-
вані. Ходять без-
умовно точно та
спеціально виробле-
ний для людей, котрі роблять при
жизнєчій, і гварантує ся на 20 літ. Не-
звичайна нагода. — Ми виплатимо сей
годинник на кождо адресу за посліла-
тою (С. O. D.) \$5.75 і за зворотом пере-
сылки, в тим правілейком, що кождий
може його оглянути, і если ему не по-
добає ся — то тоді не потребує платити
ані одного цента. За такий годинник у
нишого купця треба заплатити 35 дол.
Дуже гарний 14 кар. золотом позволо-
чений ланцюжком в дармовісім — до-
дає ся даром до кождого годинника.
EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Накладом „СВОБОДИ“ випили
Папері листові!
окрашені гарними вінетами і пор-
тетами наших руских геніїв —
Шевченка, Драгоманів, Франко,
Лисенко і Богдан Хмельницький.
Продає друкарня „Свобода“ по
ціні 50 пил. за 25 штук. Адрес:
„СВОБОДА“
184 Hudson Str. New York, N. Y.

Книжки

які можна дістати в складі
книжок „Свободи“:
Америка 15 ц
Ангел та пустельник і т. і 15 ц
Борба клас і чому робітники
організують ся 15 ц
В Стрім і Новім краю 25 ц
Гріхні мільонерів і т. п. С. 7. 15 ц
Демо з історії. православної
місії в Америці 10 ц
Демо про звірята 30 ц
Дві левади і т. п. С. 5. 15 ц
Дорога любови, то Божа до-
рога. С. 6 15 ц
Емігрант 15 ц
Жовнір 10 ц
Журавлі 10 ц
Книжки з виробі, організації і т.
п. в Спол. Державах 15 ц
Земельне питан 15 ц
Зуб за зуб 10 ц
Історія Руси з сбразками 10 ц
Капітал і праця 15 ц
Книжка Рахунка 50 ц
Казки про Жидів 15 ц
Многострадалий народ, о-
гляд історії українського
народу 20 ц
Навернення Грішник 20 ц
Народний рух австро-угор-
ських Русинів 15 ц
Новий Завіт 2 дол.
Образки і загадки 10 ц
Оповідання 15 ц
Про відступників від рос.
православ'я 10 ц
Про нутро землі 25 ц
Підземні скарги 25 ц
Покуса 10 ц
Псалтир 1 дол.
Розмова Поляка з Русиним 10 ц
Смерть 10 ц
Стародавні казки та оповіда-
ня 15 ц
Степові люди 15 ц
Страйк 20 ц
Стріляй на смерть, робітничя
драма 15 ц
Товариска ворожка 15 ц
Увія в Америці 20 ц
Хто з чого живе 15 ц
Які то є люди на землі, з 20
образками 50 ц
Як мужик ходив до царя
правди шукати 15 ц
Через кордон 15 ц
Руско-англійський тлумач 60 ц
Польско-англійський тлумач 60 ц
Молитвенники в красній оправі.
Бог Надежда моя 2.50 дол.
Хліб Душі 2.50 „
Друх Duszi 1.50 „
Друх Duszi (в звич. опр.) 75 ц
Молитвенник малий 1.50 дол.
Вінець 1.50 „
Зборник 2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колекторські цер-
ковні 10 ц
Книжочки братські 10 ц
Метрики хрещеня 3 ц
Метрики шлюбні 3 ц
Метрики смерті 3 ц
Поміники померших душ 10 ц

Пишіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson Str., New York,
N. Y.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50.000.00 Надвипшка
і нерозділені зиски \$93.000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк
в Скулки Кавнті.
Проводить загальний банко-
вий бизнес. Видає міжнародні
лоні ордер, драфти і пересилає
гроші до всіх - тий сьм а -
значає гроші на реальнос. Де-
позити сего банку подвоїлись
протягом послідних 5 літ і вино-
сять тепер около \$500.000.00.
Гроші пересилає че з фірму
Knauth Mesiod & K- New
York, N. Y. K